

Методічны інструкції к закону ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын у формулаціях пізнішых приписів

Уряд влады Словацкой републікі (дале лем „уряд влады“) подля § 7а абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын у формулаціях пізнішых приписів (дале лем „закон ч. 184/1999 З. з.“) в сполупраці з одборнов комісієв¹ на аплікацію закона о языках народностных меншын выдає слідуочі методічны інструкції к закону ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын у формулаціях пізнішых приписів (дале лем „методічны інструкції“):

Ст. I

Ціль і розяг аплікації методічных інструкцій

1. Цілём методічных інструкцій є дати комплетны інформациі і методічны рекомендації звязаны із вжыванём языків народностных меншын головно:
  - а) обчанам Словацкой републікі (дале тыж „СР“), котры належать к народностным меншынам;
  - б) містным органам штатной справы з центром в селі/місті, в котрім ся подля закона ч. 184/1999 З. з. вжывать язык народностной меншыны;
  - ц) органам теріторіальной самосправы з центром в селі/місті, в котрім ся подля закона ч. 184/1999 З. з. вжывать язык народностной меншыны;
  - д) юридичным особам створеным теріторіалнов самосправов в селі/місті, в котрім ся подля закона ч. 184/1999 З. з. вжывать язык народностной меншыны;
  - е) організачным частям безпечностных і захранных зборів в селі/місті, в котрім ся подля закона ч. 184/1999 З. з. вжывать язык народностной меншыны;
  - ф) podnikateľským субектам подля § 2 абз. 2 буквы а) аж д) закона ч. 513/1991 Зб. Обходный законник у формулаціях пізнішых приписів.
2. Методічны інструкції подля § 7а абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. служат як практичний приручник при рішаню конкретных вопросів з аплікачной практіцы закона ч. 184/1999 З. з., подля котрого уряд влады дає одборну і методічну поміч органам верейной справы і організачным частям безпечностных і захранных зборів при аплікованю того закона.
3. Під понятём „одборна і методічна поміч“ ся розумить діятельство уряду влады реалізоване з цілём помагати процесу аплікації закона ч. 184/1999 З. з.
4. Там, де параграфы тых методічных інструкцій дефінують особы мужского роду, інструкції ся односять і на особы женьского роду.

Ст. II

Предмет і структура закона ч. 184/1999 З. з.

---

¹ Одборна комісія на аплікацію закона ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын, яка была створена Урядом влады СР подля §7а абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын 14. децембра 2012.

1. Предметом закона ч. 184/1999 З. з. є становління умовій хоснованя языка народностной меншыны в уряднім контактї і в сферах регулованых тым законом.
2. Закон ч. 184/1999 З. з. є розділений слїдуючїм способом:
  - § 1 абз. 1 – дефінованя розсягу компетенцій закона і ціля закона;
  - § 1 абз. 2 – дефінованя понятя язык народностной меншыны;
  - § 2 – вживаня языка народностной меншыны в уряднім контактї;
  - § 3 абз. 1 і 2 – вживаня языка народностной меншыны на засіданях органів верейной справы;
  - § 3 абз. 3 – вживаня языка народностной меншыны при веджїню кронїкы села/міста;
  - § 3 абз. 4 – вживаня языка народностной меншыны в урядній агендї;
  - § 4 – означїня в языку народностной меншыны;
  - § 4а – містне референдум о зміні означїня села/міста;
  - § 5 абз. 1 і 2 – вживаня языка народностной меншыны в судных процесах і в сферї передшкольскої выховы, основных школ, середніх школ і культуры;
  - § 5 абз. 3 – вживаня языка народностной меншыны в здравотницьких інштїтуціях і інштїтуціях соціалных служб або інштїтуціях соціалноправной охраны дітей і соціалной курателы;
  - § 5а – інформованя шырокой громады в языку народностной меншыны;
  - § 5б – розшырєваня і приїманя інформацій в языку народностной меншыны;
  - § 7 абз. 1 і 2 – вживаня языка народностной меншыны органами верейной справы і їх повинности;
  - § 7 абз. 3 – вживаня языка народностной меншыны в служобнім контактї в сельській/міській поліції;
  - § 7 абз. 4 – вживаня языка народностной меншыны в комунікації з членами озброєных сил СР, озброєных безпечностных зборів, інших озброєных зборів, Гасїчского і захранного збору і сельской/міської поліції;
  - § 7а – компетенції уряду влады в области вживаня языків народностных меншын;
  - § 7б – справны делїкты в области вживаня языка народностной меншыны;
  - § 7ц і § 7д – общї, переходны і заключны установлїня;
  - § 8 і 8а – анулюючі установлїня

Ст. III

Одношіня к другим правовым приписам

1. Устава Словацькой републикы (дале лем „устава“) становлює:
  - в ст. 6 абз. 2, же „Хоснованя інших языків як штатного языка в уряднім контактї становить закон“;
  - в ст. 34 абз. 1, же „Обчанам, котры в Словацькій републиці належать к народностным меншынам або етнічным групам, гарантує ся многосторонный розвой, главно право ведно з іншыма членами меншыны або группы розвивати властну культуру, право пошырєвати і приїмати інформації в їх материньскім языку, здружовати ся в народностных організаціях, закладати і утримовати освітні і культурны інштїтуції. Подробности становить закон.“;

- в ст. 34 абз. 2 буквы а) аж ц), же „Обчанам, котры належать ід народностным меншынам або етнічным групам, ся за условій становленых законом гарантуе окрема права на освоїня сі штатного языка і право на освіту в їх языку, право хосновати їх язык в уряднім контактї і право брати участь на рішаню дїл дотуляючих ся народностных меншын і етнічных груп“.

Законом подля ст. 6 абз. 2 і ст. 34 абз. 1 уставы ся розумить закон ч. 184/1999 З. з.

2. К меджінародным договорам, якыма є СР вязана, належить в области поставліня і прав народностных меншын главно:
  - Рамковий договор на охрану народностных меншын (ознамліня Міністерства заграничных дїл СР ч. 160/1998 З. з.);
  - Европска харта региональных або мінорітных языків (ознамліня Міністерства заграничных дїл СР ч. 588/2001 З. з.) (дале і як „языкова харта“);
  - Меджінародный пакт о обчаньских і політічных правах (выголошіня Міністерства заграничных дїл ч. 120/1976 Зб.).
3. Устава в ст. 6 абз. 1 становлює, же „На теріторії Словацькой републікы є штатным языком словацькый язык.“ Вживаня штатного языка СР регулує закон ч. 270/1995 З. з. о штатім языку у формулаціях пізнішых приписів (дале лем „закон о штатнім языку“). Подля § 1 абз. 2 закона о штатнім языку має штатный язык пріоріту перед другыма языками вживаныма на теріторії СР. Одношіня штатного языка і других языків регулюють далшы окремы установліня закона о штатнім языку.
4. Подля § 1 абз. 4 закона о штатнім языку про вживаня языків народностных меншын і етнічных груп платяць окремы приписы², кедь тот закон не становлює інакше. То значіть, же кедь закон о штатнім языку становлює, же вживаня языка народностной меншыны в даній сферї регулує окремый закон, поступає ся подля того окремого закона.
5. Одношіня штатного языка і інших языків регулюють і далшы установліня закона о штатнім языку, наприклад § 3 абз. 2 буква а) закона о штатнім языку, котый одказує на окремы приписы: „В штатнім языку ся выдають законы, наряджіня влады і іншы общо обовязны юрідічны приписы враховано приписів органів

---

² Наприклад:

- § 155 абз. 1 закона ч. 160/2015 З. з. Цівільный споровый порядок;
- закон ч. 191/1994 З. з. о означованю сел/міст в языках народностных меншын (новелізація закона ч. 184/1999 З. з. платна од 1. юла 2011, зрушила закон ч. 191/1994 З. з. о означованю сел/міст в языку народностных меншын (тзв. таблічковый закон), котрый обяговав список означінь сел/міст в языках народностных меншын. Хоснованя означіня села/міста в языках народностных меншын регулує од 1. юла 2011 закон ч. 184/1999 З. з. а од 1. януара 2012 наряджіня влады Словацькой републікы ч. 221/1999 З. з., котрым ся выдає список сел, в котрых обчане Словацькой републікы, котры належать к народностній меншыні творять найменше 20% жителїв, у формулації наряджіня влады Словацькой републікы ч. 534/2011 З. з. Предметнов новелізацієв наряджіня влады ч. 221/1999 З. з. ся к окремым назвам сел/міст припоїли їх означіня в языках народностных меншын. Тым ся становив новый офіціальный список означінь сел/міст в языках народностных меншын);
- закон ч. 184/1999 З. з.;
- § 5 абз. 1 буква г) закона ч. 532/2010 З. з. о Розгласі і телевізії Словакїї і о зміні і доповніню дакотрых законів; § 2 абз. 20 закона ч. 301/2005 З. з. Трестный порядок;
- § 2 абз. 2 закона ч. 167/2008 З. з. о періодічній пресі і агентурных інформаціях і о зміні і доповніню дакотрых законів (пресовый закон)
- § 11 абз. 2, § 12 абз. 3 а § 18 абз. 3 закона ч. 245/2008 З. з. о выхові і навчаню (школьскый закон) і о зміні і доповніню дакотрых законів.

територіальної самосправи, рішення і інші урядні документи; не порушує ся тим вживання мов народностных меншин і вживання чужих мов подля окремых приписів“.

6. Сферу хоснованя мов народностных меншин регулюють далшы окремы закони, на котры одказує закон о штатнім мову. Список таких окремых законів є уведжений в таблічці ч. 1.

Таблічка ч. 1: Список установлїнь закона о штатнім мову враховано одказів на окремы приписы

Установлїня закона о штатнім мову	Сфера	Одказ на окремый припис
§ 1 абз. 4	Хоснованя мов народностных меншин і етнічных груп	Наприклад закон ч. 184/1999 З. з. § 5 абз. 1 буква г) закона ч. 532/2010 З. з. о Розгласї і телевізїї Словакїї і о зміні і доповнїню дакотрых законів, § 2 абз. 20 Трестного порядку, § 2 абз. 2 закона ч. 167/2008 З. з. о періодїчній пресї і агентурных інформаціях і о зміні і доповнїню дакотрых законів (пресовый закон), § 11 абз. 2, § 12 абз. 3 і § 18 абз. 3 закона ч. 245/2008 З. з. школьського закона
§ 3 абз. 1	Урядный контакт	Закон ч. 184/1999 З. з.
§ 3 абз. 2 буква а)	Выдаваня приписів органів територіальної самосправи, рішень і інших урядных документів	Наприклад закон ч. 184/1999 З. з., школьський закон
§ 3 абз. 2 буква б)	Засїданя органів і юридїчных особ	§ 3 абз. 1 і 2 закона ч. 184/1999 З. з.
§ 3 абз. 2 буква ц)	Урядна агенда	Закон ч. 184/1999 З. з.
§ 3 абз. 2 буква д)	Веджїня кронїкы сел/міст	§ 3 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з.
§ 3 абз. 3	Інформачны сістемы	Наприклад § 3 абз. 6 закона ч. 530/2003 З. з. о обходнім регістрі і о зміні і доповнїню дакотрых законів у формулації закона ч. 24/2007 З. з.
§ 3 абз. 5	Хоснованя мена і прїзвіска	§ 3 закона Народной рады Словацькой републїкы ч. 300/1993 З. з. у формулації закона ч. 344/2007 З. з.

§ 3а	Вживання географічних назв	Закон ч. 184/1999 З. з. у формуляціях пізнішых приписів.
§ 4 абз. 1	Навчальний язык і язык екзаменів	Тото установління не одказує на окремый припис
§ 4 абз. 3	Педагогічна документація	§ 12 абз. 5 і § 11 абз. 2 закона ч. 245/2008 З. з.
§ 4 абз. 4	Выдаваня і вживаня учебників і учебных текстів	§ 13 закона ч. 245/2008 З. з.
§ 5 абз. 1	Высыланя розгласовой і телевизной програмовой службы	§ 3 буква і) закона ч. 308/2000 З. з. о высыланю і ретрансмисії і о зміні закона ч. 195/2000 З. з. о телекомунікаціях у формуляціях пізнішых приписів, § 5 абз. 1 буквы б), г) і м) закона ч. 532/2010 З. з., о Розгласі і телевизії Словакії і о зміні і доповніню дакотрых законів, § 17 абз. 5 закона ч. 343/2007 З. з. о условиях евіденції, публічного шырїня і архівації аудіовізуальных творів, мултімедіальных творів і звуковых записів умелецьких проявів і о зміні і доповніню дакотрых законів (авдіовізуальный закон)
§ 5 абз. 2	Высыланя аудіовізуальных творів про діти до 12 років	Тото установління не одказує на окремый припис
§ 5 абз. 3	Ліценція на высыланя програмовой службы	§ 47 закона ч. 308/2000 З. з. о высыланю і ретрансмисії і о зміні закона ч. 195/2000 З. з. о телекомунікаціях у формуляціях пізнішых приписів. § 27 закона ч. 220/2007 З. з. о дігиталнім высыланю програмів і передаваню іншых обсяговых служб посередництвом дігитального переносу і о зміні і доповніню

		дакотрых законів (закон о дигіталнім высыланю) у формулації закона ч. 373/2013 З. з.
§ 5 абз. 5	Періодічна преса, агентурны інформації, неперіодічна публікація	§ 2 абз. 8 закона ч. 212/1997 З. з. о повинных екземплярах періодічных публікацій, неперіодічных публікацій і копій авдіовізуалных творів і закон ч. 184/1999 З. з.
§ 5 абз. 6	Неперіодічны друкованы матеріали про шыроку громаду на культурны потреби, каталоги галерій, музеїв, бібліотек, програмів кін, театрів, концертів і іншых культурный акцій	Тото установління не одказує на окремый припис
§ 5 абз. 7	Культурны і виховно-освітні акції	Тото установління не одказує на окремый припис
§ 5 абз. 8	Написы на памятниках, помниках і памятных таблах	§ 2 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з.
§ 7 абз. 2	Судный процес, урядный процес і процес перед законными органами	Наприклад § 155 абз. 1 Порядку о цивільных спорах, закон ч. 382/2004 З. з. о зналцах, тлумачниках і перекладателях і о зміні і доповніню дакотрых законів у формулаціях пізнішых приписів, § 2 абз. 20 Трестного порядку
§ 8 абз. 2	Писомны правны акты в робочоправнім одношію або в подобнім робочім одношію ³	Тото установління не одказує на окремый припис
§ 8 абз. 3	Учтовництво, выготовлєваня річної економічной біланції, технічной документації, станов організацій, сполків, політічных партій,	Тото установління не одказує на окремый припис

³ § 8 абз. 2 закона о штатнім языку прямо регулує вживаня іншых языків (т. зн. і мінорітних языків): „Писомны правны акты в робочоправнім одношію або в подобнім робочім одношію ся выготовлюють у штатнім языку; попри формулації в штатнім языку ся може выготовити з еднакым обсягом і верзія в іншім языку.“

	політичних рухів і обходных компаній	
§ 8 абз. 4	Комунікація персоналу zdravotnických інституцій і інституцій соціальних служб	§ 2 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з.
§ 8 абз. 5	Договори, які регулюють обовязковы одношіня	Тото установліня не одказує на окремый припис
§ 8 абз. 6	Написы, рекламы і інформації, котры служать на інформованя шырокой громады	§ 2 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з.

7. Правила вживаня языка народностной меншыны в уряднім контактї окрем закона ч. 184/1999 З. з. і закона о штатнім языку регулюють і другы правны приписы в навязности на меджінародны договори, котрыма є СР вязана, як і окремы законы. Список окремых законів і сфер, котрых ся дотуляють є уведжений в таблічці ч. 2.

Таблічка ч. 2: Список окремых законів і сфер, котрых ся тоты законы дотуляють

Установліня і назва правного припису	Сфера
§ 155 абз. 1 і 2 закона ч. 160/2015 З. з. Цівільный споровый	Обчанський судный процес
§ 2 абз. 1 закона ч. 161/2015 З. з. Цівільный мімоспоровый порядок	Обчанський судный процес
§ 54 абз. 1 і 2 закона ч. 162/2015 З. з. Справный судный порядок	Обчанський судный процес
§ 5 абз. 1 буква г) закона ч. 532/2010 З. з. о Розгласї і телевізії Словакії і о зміні і доповніню дакотрых законів	Высыланя Розгласу і телевізії Словакії
§ 2 абз. 20 закона ч. 301/2005 З. з. Трестный порядок	Трестный процес
§ 2 абз. 2 закона ч. 167/2008 З. з. о періодічній пресї і агентурных інформаціях і о зміні і доповніню дакотрых законів (пресовый закон)	Періодічна преса
§ 11 абз. 2, § 12 абз. 3 і § 18 абз. 3 закона ч. 245/2008 З. з. о выхові і навчаню (школьський закон) і о зміні і доповніню дакотрых законів	Школство
§ 5 абз. 1 буква е) закона ч. 308/1991 Зб. о слободї віровызнаня і статусї церькви і набоженьских общін	Статус церькви
§ 23 закона НР СР ч. 38/1993 З. з. організації Уставного суду Словацькой републіки, о процесї перед ним і о статусї ёго судців	Процес перед Уставным судом Словацькой републіки

§ 2 абз. 1 закона НР СР ч. 300/1993 З. з. о мені і прызвіску у формулаціях пізнішых приписів	Вжываня мена і прызвіска
§ 16 і § 19 абз. 3 і 4 закона НР СР ч. 154/1994 З. з. о матриках у формулаціях пізнішых приписів	Вжываня мена і прызвіска в матриках
§ 2 абз. 8 закона ч. 212/1997 З. з. о повинных екземплярах перыядічных публікацый, неперыядічных публікацый і копій авдiovізуальных творів	Повинны экзemplары перыядічных і неперыядічных публікацый і копій авдiovізуальных творів
§ 6 абз. 5 закона ч. 211/2000 З. з. о слободнім доступі к інфармаціям і о зміні і доповніню дакотрых законів (закон о слободі інфармацый)	Слободный доступ к інфармаціям
§ 3 буква к) пункт 5, § 6а абз. 1 буква й) пункт 5, § 16 абз. 3 буква е), закона ч. 308/2000 З. з. о высыланю і ретрансмісіі і о зміні закона ч. 195/2000 З. з. о телекомунаціях	Высыланя в языках народностных меншын
Закон ч. 180/2014 З. з. о условіях реалізаціі волебного права і о зміні і доповніню дакотрых законів	Вольбы ⁴
Закон ч. 71/1967 Зб. о справнім процесі (справный порядок) у формулаціях пізнішых приписів	Справный процес

Ст. IV

Основны понятия закона ч. 184/1999 З. з.

1. Обчан Словацькой републікі

Закон ч. 184/1999 З. з. признае право на вжываня языка народностной меншыны обчанови СР⁵ (§ 1 абз. 1), котрый належить к народностній меншыні.

2. Приналежность к народностній меншыні

Подля ст. 12 абз. 3 уставы мае каждый право слободно вирішувати о своїй народности. Будьякы впливы на тото рішаня і вшыткы способы натыску, якы ведуть к однароднёваню, суть заказаны. Подля ст. 33 уставы принадлежность ід будькотрій народностній меншыні або етнічній групі не сміе быти нікому на шкоду. Приналежность обчана к народностній меншыні му дае можность аплікувати право на вжываня языка народностной меншыны, причім каждый обчан мае право рішати о своїй народности на основі властного пересвідчя.

⁴ Закон ч. 180/2014 З. з. регулуе условіі реалізаціі волебного права і організацію волеб до Народной рады Словацькой републікі, волеб до Европского парламенту, волеб президента Словацькой републікі, народного голосованя о одкликаню президента Словацькой републікі, волеб до органів теріторіальной самосправы і способ реалізаціі референдума выголошеного подля ст. 93 аж 99 уставы.

⁵ ст. 51 абз. 1 закона ч. 460/1992 Зб. Устава Словацькой републікі і закон ч. 40/1993 З. з. о штатнім обчанстві Словацькой републікі у формулаціях пізнішых приписів.

3. Язык народностной меншыны

Подля § 1 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. ся языком народностной меншыны про потреби того закона розумить кодифікованый або штандардизованый язык традично вживаный на теріторії СР ей обчанами, яки належать ід народностній меншыні, котрый ся одлишує од штатного языка; языком народностной меншыны є болгарський язык, чеськый язык, хорватський язык, мадарський язык, німецькый язык, польскый язык, ромскый язык, русинський язык і український язык.

Список языків народностных меншын є еднакый як у выголошіню, котре СР зробила при уложіню ратифікачного документу к Европській хартії регіональных або мінорітных языків і є в повній згоді з тым меджінародным документом і котрый є уведжений в Ознамліню ч. 588/2001 Міністерства заграничных діл СР. У згоді з ознамлінём суть подля статі 3 абз. 1 харты „регіональными або мінорітными языками“ в СР языки: болгарський, чеськый, хорватський, мадарський, німецькый, польскый, ромскый, русинський і український⁶. В році 2015 была листом сталого представителя СР при Раді Европы нотифікована генералному таёмникови Рады Европы інформація о признаню російского языка і сербского языка за мінорітны языки в СР на основі части II языковой харты⁷.

Наряджіня влады СР ч. 221/1999 З. з., котрым ся выдає список сел/міст, в котрых обчане СР, яки належать ід народностній меншыні творять найменше 20 % жытельства (дале лем „наряджіня ч. 221/1999 З. з.“), становлює у згоді з результатами Списованя жытелів, домів і бітів з року 1991 села/міста, котры сповнюють тоты критерії в одношіню ід:

- мадарський народностній меншыні;
- український народностній меншыні;
- русинський народностній меншыні;
- ромскый народностній меншыні;
- німецькый народностній меншыні.

На основі § 2 абз. 9 закона ч. 184/1999 З. з. вживаня чеського языка регулує § 3 абз. 4 закона о штатнім языку⁸.

⁶ Парламентна преса ч. 918/2001 Пропозиція на высловління згоды НР СР з Европсков хартов регіональных або мінорітных языків.

⁷ На основі пропозиції представителя сербской народностной меншыны і представителя російской народностной меншыны Выбор про народностны меншыны і етнічны группы ініціював процес признаня російского і сербского языка за мінорітны языки в Словацькій републіці на основі языковой харты, котрый посередництвом Уряду уповномоченого влады СР про народностны меншыны вів к успішному завершіню цілого процесу. У звязи з тым была резолюціє влады СР ч. 618/2015 поставлена задача председови влады і міністрови заграничных і европских діл Словацькой републіки нотифіковати генералному таёмникови Рады Европы признаня російского языка і сербского языка за мінорітны языки в Словацькій републіці на основі части II языковой харты. Інформація о признаню російского языка і сербского языка за мінорітны языки в Словацькій републіці на основі части II языковой харты была на основі уведженой резолюції нотифікована генералному таёмникови Рады Европы листом сталого представителя СР при Раді Европы 25. новембра 2015. Выголошіня Словацькой републіки было зареєстроване Секретаріатом генералного таёмника Рады Европы 27. новембра 2015. Позерай: <http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>.

⁸ „Фізична особа і юридична особа вживать штатный язык в уряднім контактї з органом подля абзацу 1 і в уряднім контактї з юридичнов особов подля абзацу 1, покы тот закон, окремый припис або меджінародный договор, котрый був выголошений способом становленьем законом, не декларує інакше. Особа з материнським языком, котрый з поглядом штатного языка сповнює основный критерій зрозумілости, може в уряднім контактї з органом подля абзацу 1 і в уряднім контактї з юридичнов особов

4. Кодифікований язык

Языком народностной меншыны ся про потреби закона ч. 184/1999 З. з. розумить кодифікований або штандардизованный язык традично вживаний на теріторії СР ей обчанами, котры належать ід народностній меншыні, котрый ся одлишує од штатного языка. Кодифікований язык є научно підложена норма літературного языка, котра є зафіксована в приручниках і акцептована вживателями языка в конкретнім періоді як обовязна⁹.

Повинны субекты хоснують справила кодифіковану форму языка¹⁰. Обчане, яки належать ід народностній меншыні, вживають языки народностных меншын у формі традично вживаній на теріторії СР. Вживаня нелітературных языковых елементів або вживаня інших (наприклад словацьких) елементів у языку народностной меншыны не може быти прічинов, жебы ся комунікація не поважовала за комунікацію в языку народностной меншыны.

5. Штандардизованный язык

Окрем кодифікованого языка закон ч. 184/1999 З. з. уводить і понятя штандардизованный язык. Не вшыткы языки в СР, котры уводить закон ч. 184/1999 З. з., мають кодифіковану форму. То ся односить главно ід ромскому языку, котрый був штандардизованный 29. юна 2008 в Братіславі. В рамках процесу штандардизації была при Уряді уповномоченого влады СР про ромскы комуніты кінцём рока 1999 створена Коордіначна рада про ромскый язык і літературу при Катедрі ромской культуры Універзіты Конштатіна філозофа в Нітрі, котра поступно за участи далшых експертів приправила штандардизацію ромского языка на основі выходословацьких ромских діалектів. В згоді із законом ч. 184/1999 З. з., кедь є к діспозіції штандардизована форма мінорітного языка, вживать ся справила тот штандардизована форма.

6. Штатный язык

Подля ст. 6 абз. 1 уставы і § 1 абз. 1 закона о штатнім языку є штатным языком на теріторії СР словацькый язык. Подля § 1 абз. 4 закона о штатнім языку про вживаня языків народностных меншын і етнічных груп платять окремы приписы, кедь тот закон не становлює інакше.

Подля § 11 закона о штатнім языку штатным языком ся розумить словацькый язык в кодифікованій формі подля § 2 абз. 2; тым ся не вылучує вживаня іншоязычных новых одборных понять, термінів або назв новых явів, про котры ся іщі не стабілізувало і не кодифікувало в штатнім языку адекватне рівноцінне понятя, як і вживаня нелітературных языковых елементів, кедь выповнюють конкретну функцію главно в

подля абзацу 1 вживати свій материнський язык. Органы і юридичны особы подля абзацу 1 повинны прияти документ в языку, котрый з погляду штатного языка сповнює критерій основной зрозумілості, кедь іде о документ выданный або перевіреный компетентныма органами Чеськой републіки.

⁹ Позерай: <http://slovniky.juls.savba.sk>, выслідкы гляданы про понятя „кодифікація“ в контексті лінгвістікы.

¹⁰ Іде наприклад о языки тых народностных меншын з матерьсков країнов, яки діспонують кодифікованов формов языка, значить язык мадарьський, україньський і німецькый. Таксамо русинський язык має свою кодифіковану форму, кедьже 27. януара 1995 ся в Братіславі одбыв акт выголошіня кодифікації русинського літературного языка на Словакії (Plišková Anna: Rusínsky jazyk na Slovensku: náčrt vývoja a súčasné problémy. Metodicko-pedagogické centrum v Prešove. 2007. Доступне на: http://www.unipo.sk/public/media/11525/Rusinsky_jazyk_na_Slovensku.pdf).

умельських творах і в публіцистиці. Подля § 2 абз. 2 закона о штатнім языку кодифіковану форму штатного языка з ініціативи одборных словакістичных научных інституцій і ученых у сфері штатного языка схвалює і публікує Міністерство културы Словацькой републіки (дале лем „міністерство културы“) на своїй інтернетовій сторінці.

7. Урядный контакт

Під урядным контактом ся розумить комплекс діяльства і актів штатных органів, органів територіальной самосправы, територіальнов самосправов створеных юридичных особ, робітників і штатных робітників тых органів і юридичных особ, членів озброєных сил СР, озброєных безпечностных зборів, інших озброєных зборів і гасічских зборів при реалізації їх урядных повинностей, при устній або писомній комунікації з обчанами і при выбавлёваню урядных діл.

Закон ч. 184/1999 З. з. в § 2 абз. 3 розлишує меджі устным урядным контактом і писомным урядным контактом. Під устным урядным контактом ся розумить наприклад устне поданя, устна жадость о інформацію, выповідь в рамках урядного процесу. Устный урядный контакт ся може реалізувати особно або телефонічно. Під писомным урядным контактом ся розумить предложія подань, доказів або інших документів органу верейной справы, як і одповідь органу верейной справы подана писомно, у формі верейной листины або іншого документу. За писомну комунікацію ся поважує і комунікація факсом, імейлом, телефаксом або телеграфічно (без огляду на то, ці таке поданя треба доповнити писомно або устно до записніці).

8. Урядна агенда

Під уряднов агендов ся розумить комплекс адміністративных актів і матеріалів, які ся дотыкають урядного діяня органів штатной справы, органів територіальной самосправы і самосправов створеных юридичных особ. До урядной агенды подля § 3 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. належать главно записніці, резолюції, штатістики, евіденції, урядны записы, біланції, інформації адресованы шырокій громаді і агенда церькви і набоженьских общін адресована шырокій громаді, окрем матрикы.

9. Орган верейной справы

Закон ч. 184/1999 З. з. становлює повинности у сфері вживаная языків народностных меншын про органы верейной справы в селах/містах становленых законом ч. 184/1999 З. з. Подля § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. ся за органы верейной справы поважують органы містной штатной справы, органы територіальной самосправы і територіальнов самосправов створены юридичны особы. Органами містной штатной справы суть тоты органы, о котрых окремый закон становлює, же реалізують штатну справу, причім то не суть централны органы штатной справы або о органы штатной справы з цілоштатным досягом.

Закон ч. 184/1999 З. з. не одводить право обчанів СР, які належать к народностній меншынї вживати язык народностной меншыны перед органом містной штатной справы в залежности од адресы центра даного органу, але од місця комунікації. Кедь є місцем комунікації село/місто, котре ся находить в списку уведженім в наряджіню ч. 221/1999 З. з., має право в згодї з § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. вживати в писомній і устній

комунікації язык народностной меншыны а орган верейной справы, котрый є адресатом комунікації, є тыж повинный діяти в згоді з § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з.

З уведженого выходить, же кедь ся організачна часть органу штатной справы находить в селі/місті, котре є уведжене в списку подля наряджіня ч. 221/1999 З. з., поважає ся за орган верейной справы подля § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з.¹¹

В кооперації з Міністерством внутрішніх діл СР, Міністерством роботы, соціалных діл і родини СР, Міністерством фінанцій СР, в сполупраці з Фінанчным директоріятом СР, Міністерством здравотництва СР і Міністерством землегосподарьства і розвоія сельских регіонів СР были ідентіфікованы органы штатной справы і їх організачны части, в котрых ся попри штатнім языку в уряднім контактї вживать і язык народностной меншыны. Іде о 13 окресных урядів, 16 данёвых урядів, 6 цолных урядів, 23 урядів роботы, соціалных діл і родини, 8 регіональных ветеринарных і потравинowych справ, 6 регіональных урядів верейного здравотництва і 5 штатных архівів (подробный список є уведжений в додатку ч. 1).

В згоді з § 2 абз. 6 закона ч. 184/1999 З. з. означіня органу верейной справы уміщене на будовах в селі/місті, котре є уведжене в наряджіню ч. 221/1999 З. з., ся уводить попри штатнім языку і в языку народностной меншыны. Зарівно подля § 4 абз. 1 того закона ся попри назві села/міста в штатнім языку уводить і означіня села/міста в языку народностной меншыны на будовах органів верейной справы. Означіня окремых органів верейной справы, котры мають тоту повинность, суть уведжены в додатку ч. 1 тых методічных інштрукцій. Одборны термінологічны словники доступны на інтернетовій сторінці уповномоченого влады СР про народностны меншыны обсягають і переклады назв дакотрых органів верейной справы.

10. Село/місто

Село/місто є самобытным теріторіалным самосправным і адміністратівным цілком СР; здружує особы, які мають на ёго теріторії стаіле бываня. Село/місто є юридічнов особов, котра за условій становленых законом самостатно господарить з властным маєтком і з властными прибытками¹². Влада створює, рушить, розділює або злучує села/міста своїм наряджінем. Вырїшыти о тім мож лем зо згодов і на основі декларованой позіції окресного уряду в краю, в теріторіалнім обводі котрого ся село/місто находить¹³.

Подля § 1а абз. 2 закона Словацькой народной рады ч. 377/1990 Зб. о главнім місті Словацькой републікы Братіславі у формулаціях пізнішых приписів і § 2 абз. 2 закона Словацькой народной рады ч. 401/1990 Зб. о місті Кошіці у формулаціях пізнішых приписів ся у становленім розсягу за село/місто поважає і містьска часть главного міста СР Братіславы і містьска часть міста Кошіці.

11. Юрідічна особа створена теріторіалнов самосправов

Юрідічнов особов створенов теріторіалнов самосправов ся розумить розрахункова організація і дотачна організація. Вживаня языка народностной меншыны юридічными

¹¹ Позерай: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/spravy-a-koncepcne-materialy/> часть Справа о ставі вживаня языків народностных меншын на теріторії Словацькой републікы за роки 2015 - 2016

¹² § 1 абз. 1 закона ч. 369/1990 Зб. о сельскім/містьскім зряджіню у формулаціях пізнішых приписів.

¹³ § 2 абз. 3 закона ч. 369/1990 Зб. о сельскім/містьскім зряджіню у формулаціях пізнішых приписів.

особами діючіма у сфері передшкільської вихови, основних шкіл, середніх шкіл і культури подля § 5 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з., як і юридичными особами у сфері здравотницьких, соціальних служб і соціалноправной охрани дітей і соціалной курателы, регулюють окремы законы.

12. Фізична особа – підникатель

На основі § 2 закона ч. 455/1991 З. з. о живностнім подниканю (живностный закон) ся живностёв розумить неперерывне діятельство реалізоване самостатно, у властнім мені, на властну одповідность, з цілём досягнути профіт і за условій становленых тым законом. Подля § 5 того закона може живность реалізувати фізична особа (живностник), кедь сповнить условия становлены тым законом. Про потреби того закона ся словацьков фізичнов особов розумить фізична особа з місцём бываня, котрым треба розуміти стабне бываня на теріторії Словацькой републікы.

13. Поданя

Поданём ся розумить акт обчана адресованый органу верейной справы в конкретнім уряднім ділі. Поданём ся може процес зачати і поданя мож подати і в рамках процесу, котрый уж проходить. Крітерії поданя регулує общій припис о справнім процесі¹⁴ або окремы законы. Наприклад, кедь обчан СР зачне процес в ділі зміны мена ці призви́ска, поступує на основі закона о матриках. В припаді заложіня, зрушіня або перерушіня живности ся поступує в згоді з живностным законом, при передкладаню жадости о поволіня ставбы ся поступує на основі ставебного закона і т. д.¹⁵

14. Одповідь на поданя

Одповідь на поданя є акт органу верейной справы в слідуючій комунікації з обчаном, котрый є реакцієв на поданя обчана. Одповідь на поданя не є лем одповідєв, котров ся поданя выбавить, але і вшыткы поступны акты органу верейной справы в комунікації з обчаном. Одповідь на поданя може быти устна або писомна.

15. Верейна листина

Під верейнов листинов ся розумить писомный документ выданный на основі закона штатным органом або іншым органом верейной моци в рамках ёго компетенції, котров ся створюють, мінять або рушать права або повинности або ся потверджує їх взник, зміна або зник, або потверджує ся тотожность особы або діл, їх став, характерістіка або способность або правом хранены інтересы¹⁶, як і листина, котра є окремым приписом выголошена за верейну¹⁷.

За верейны листины ся поважують наприклад рішіня выданы в справнім процесі, обчаньскы легітімації, паспорты, документы о здобытій освіті, але тыж далшы урядны документы выданы органами верейной справы, наприклад ставебне поволіня,

---

¹⁴ § 19 закона ч. 71/1967 Зб. о справнім процесі (справный порядок) у формулаціях пізішых приписів.

¹⁵ Наприклад закон ч. 154/1994 З. з. о матриках, закон ч. 455/1991 Зб. о живностнім подниканю (живностный закон), закон ч. 50/1976 Зб. о теріторіалнім планованю і ставебнім порядку (ставебный закон)

¹⁶ § 131 абз. 4 закона ч. 300/2005 З. з. Трестный закон у формулаціях пізішых приписів.

¹⁷ Наприклад закон ч. 224/2006 З. з. о обчаньскых легітімаціях і о зміні і доповніню дакотрых законів, закон ч. 647/2007 З. з. о цестовных докладах і о зміні і доповніню дакотрых законів, закон ч. 245/2008 З. з. о вихові і навчаню (школьскый закон) і о зміні і доповніню дакотрых законів.

потверджіня о сталім місті бываня, як і розлічны іншы потверджіня, поволіня, ліценції, декларації, позиції/посуджіня, сертифікаты, легітімації і под.

16. Рівнопис

Рівнопис є єдным з дакількох екземплярів того самого документу, з тотожным обсягом як вшыткы остатні екземплярі і має еднаку юридичну релеванцію як остатні екземплярі того документу.

17. Урядный формуляр

Під урядным формуларём подля закона ч. 184/1999 З. з. ся розумить невыповнений переддрукованый документ, бланкета, приправлений органом верейной справы, до котрого потребны дата выповнить обчан СР. Урядный формуляр може быти приправлєванный централно – централным органом штатной справы і дістрібуованый органом містной штатной справы або прямо органом верейной справы. Взор урядного формуляря може быти становлений общо обовязным правным приписом або прямо органом верейной справы.

18. Участники процесу і особы, котры беруть участь на процесі

Особы, котры беруть участь на процесі, суть участниками процесу, заінтересованыма особами і другыма особами, котрых ся процес дотыкать. В шпеціфічнім припаді то може быти справный процес. На основі другой части третєго розділу (§ 14 аж 15а) закона ч. 71/1967 Зб. о справнім процесі (справный порядок) у формулаціях пізнішых приписів (дале і як „справный порядок“), участником процесу є тот, о кого правах, правом храненых інтересах або повинностях ся має їднати або кого права, правом хранены інтересы або повинности можуть быти рішінём прямо засягнуты; участником процесу є ай тот, хто твердить, же рішінём можуть быти прямо засягнуты єго права, правом хранены інтересы або повинности, а то аж до часу, покы ся превкаже opak. Участником процесу є і тот, кому окремый закон такой статус признає.

Заінтересованов особов є друга особа, котра на основі закона має право брати участь на процесі або єго части.

19. Назва села/міста

Село/місто і єго часть має свою назву. Назва села/міста і єго частей ся уводить в штатнім языку. Означіня села/міста в іншійм языку регулує закон ч. 184/1999 З. з. Назву села/міста становлює або мінить влада СР наряджінём; назву села/міста мож змінити лем зо згодов села/міста. Село/місто, котре vznikне злучінём сел, має справила назву єдного із злучованых сел/міст. Покля злучованы села/міста не становлять в договорі о злучіню сел/міст назву нового села/міста, бо ся на нїм не згодли, запропонує ей Міністерство внутрішніх діл СР. Вынятково мож становити і зложену назву села/міста. Село/місто, котре vznikне розділінём села/міста, має справила назву, котру мала часть села/міста. Покля нове село/місто не vznikло з бывшой части села/міста, становить ся єго назва подля назвы містной части, подля назвы вызначного природного утворіня, яву або історічной події повязаной з теріторієв села/міста або нежыючов вызначнов особностей. Неприпустна є назва села/міста і назва части села/міста, котра є довга, дупліцітна,

уражаюча моралку, релігійне або народностне чутя або не корешпонує з історічным развоём тэрыторыі¹⁸.

О зміні назвы села/міста може сельске/міське заступительство выголосити містны референдум. Выслідкы містнаго референдуму суть платны, покля на нім брала участь холем половина волічів з правом голасованя і покля рїшіня было прыяте на основі веце як 50% платных голасів участніків містнаго референдуму¹⁹. Покля ся в містнім референдумі высловить згода зо змінэ назвы села/міста, влада СР може вырїшыты о такій зміні назвы села/міста.

20. Означіня села/міста в языку народностной меншыны

Означіня села/міста в языку народностной меншыны ся вжывають на місцях і спосабом становленым законом ч. 184/1999 З. з. Подля § 2 абз. 2 того закона, список сел/міст, як і список назв сел/міст в языках народностных меншын становлює наряджіня влады СР ч. 221/1999 З. з., котрым ся выдаваць список сел/міст, в котрых обчане СР, котры належать к народностній меншыні творають найменше 20 % жытелів у формулації наряджіня влады СР ч. 534/2011 З. з. з 19. децембра 2011. На місцях становленых законом вжываюць ся означіня сел/міст в языку народностной меншыны у формі уведженій у тім наряджіню.

В згоді з § 4а закона ч. 184/1999 З. з., котрый дотыкаць ся містнаго референдуму о зміні означіня села/міста, може село/місто формэ голасованя своїх жытелів вырїшыты о зміні означіня села/міста в языку народностной меншыны уведженій в наряджіню ч. 221/1999 З. з.²⁰

21. Доправны значкы з означінём в языку народностной меншыны

Доправна (*дражна*) значка з означінём в языку народностной меншыны є значка означуюча зачаток села/міста і конець села/міста в языку народностной меншыны²¹. Подробности о доправных значках означуючых зачаток села/міста і конець села/міста в языку народностной меншыны регулує ст. 6 *Інформатівны смеровы значкы* пункт 45 к значкам ч. ІС 37а і ч. ІС 37б выглашкы Міністерства внутрішніх діл СР ч. 9/2009 З. з., котров ся імплементаць закон о дражнім транспорті і о зміні і доповніню дакотрых законів. Взоры тых значок суть уведжены в додатку ч. 1 к тій выглашці, І. том, часть І. *Вертікальны доправны (дражны) значкы*.

22. Штандардизованы географічны назвы

Подля § 4 абз. 5 закона ч. 184/1999 З. з. в одборных публікаціях, в пресі і в другых масмедіях і в уряднім діятельстві органів верейной справы, покля ся в них вжываць язык народностной меншыны, попри штандардизованых географічных назвах ся можуть

¹⁸ § 1а закона ч. 369/1990 Зб. о сельскім/місьскім зряджіню у формулаціях пізнішых приписів.

¹⁹ § 11а закона ч. 369/1990 Зб. о сельскім/місьскім зряджіню у формулаціях пізнішых приписів.

²⁰ Подля § 4а абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. про містны референдум о зміні назвы села/міста платить закон ч. 369/1990 Зб. о сельскім/місьскім зряджіню у формулаціях пізнішых приписів.

²¹ §4 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын.

уводити і означіня географічних об'єктів, котры суть традичны і завжываны в языку народностной меншыны, і в языку народностной меншыны.

Подля § 2 абз. 17 закона ч. 215/1995 З. з. о геодезії і картографії у формуляції пізнішых приписів (дале і як „закон о геодезії і картографії“) є штандардизація географічної номенклатуры комплексом кроків гарантуючым єдностность географічных назв і повинность їх вжываня. О штандардизації назв небытных географічных об'єктів і шпеціфічных обытных об'єктів з теріторії СР, котры суть обягом основной базы даных про географічну інформачну сістему, вжытых у формах словацькых назв обытных і небытных географічных об'єктів і шпеціфічных обытных об'єктів з теріторії мімо СР і назв мімоземскых об'єктів, як і о способі переписованя назв географічных об'єктів і шпеціфічных обытных об'єктів з теріторії мімо СР з країн вжываючых іншый як латыньскый алфавіт і іншу як латыньску сістему писма до латынькы вирішує Уряд геодезії, картографії і катастра СР подля правил словацького правопису зо згодов Міністерства културы СР²².

Штандардизованы географічны назвы суть повинны вжывати выдавателі картографічных творів, одборных публікацій, пресы і іншых масмедій, органы верейной справы в урядній сфері; єднако то платить про выдавателів картографічных творів і одборных публікацій выдаваных в чужім языку, пресы і іншых масмедій выдаваных в чужім языку. Вжываня назв географічных об'єктів в языках народностных меншын регулує окремый закон, котрым є закон ч. 184/1999 З. з.²³

23. Означіня географічных об'єктів у языку народностной меншыны

В згоді з высше цітованым абзацом § 4 абз. 5 закона ч. 184/1999 З. з. суть назвы географічных об'єктів (небытных географічных об'єктів і шпеціфічных обытных об'єктів з теріторії СР, обытных і небытных географічных об'єктів з теріторії мімо СР і мімоземскых об'єктів) традичны і завжываны в языку народностной меншыны. Назвы географічных об'єктів у языку народностной меншыны не суть штандардизованыма географічныма назвами.

24. Здравотницька інштитуція, інштитуція соціалных служб і інштитуція соціалноправной охраны дітей і соціальной курателы

Здравотницьков інштитуцієв²⁴ є інштитуція створена на забезбечованя здравотной старостливости і служб повязаных із здравотнов старостливостєв. Здравотницькыма інштитуціями подля закона ч. 578/2004 З. з. о забезбечованю здравотной старостливости, працівниках в здравотництві, професійных організаціях в здравотництві і о зміні і доповніню дакотрых законів у формуляціях пізнішых приписів суть інштитуції:

- амбулантной здравотной старостливости;
- інштитуціональной здравотной старостливости;

²² § 18 абз. 1 закона ч. 215/1995 З. з. о геодезії і картографії.

²³ § 18 абз. 7 закона ч. 215/1995 З. з. о геодезії і картографії.

²⁴ § 7 абз. 1 закона ч. 578/2004 З. з. о забезбечованю здравотной старостливости, працівниках в здравотництві, професійных організаціях в здравотництві і о зміні і доповніню дакотрых законів.

- фармацевтичної старостливости.

Подробніша класифікація здравотницьких інституцій є уведжена в позначці під чаров²⁵.

Під інституцієв соціальних служб ся розумить інституція заміряна на забезпечіння основных животных потреб фізичной особы створена подля закона ч. 448/2008 З. з. о соціальних службах і о зміні і доповнїню закона ч. 455/1991 Зб. о живностнім подниканю (живностный закон) у формулаціях пізніших приписів²⁶.

К інституціям соціальних служб подля цїтованого закона належать і:

- соціальны службы кризовой інтервенції;
- соціальны службы на підпору родини з дітми;
- соціальны службы на рішаня неприязной соціальной сітуації завиненой тяжков здравотнов вадов, неприязным здравотным ставом або внаслідку довершіня пензійного віку.

Конкретны тіпы інституцій соціальних служб суть уведжены в позначці під чаров²⁷.

Подля закона ч. 305/2005 З. з. о соціальноправній охрані дітей і о соціальной курателі і о зміні і доповнїню дакотрых законів інституція створена і приспособена на

---

²⁵ Інституціями амбулантной здравотной старостливости суть:

- амбуланція 1. общого характеру, 2. спеціалізованы амбуланції; 3. докторьской службы першой помочі, 3а. докторьской службы першой помочі про дорослых, 3б. докторьской службы першой помочі про діти і молодеж, 3ц. спеціалізована стоматологічна служба першой помочі, 4. захранной здравотной службы 4а. амбуланція скорой докторьской помочі, 4б. амбуланція скорой здравотной помочі, 4ц. амбуланція скорой докторьской помочі з мобільным інтензівным выбавлїнєм, 4д. амбуланція гелікоптерной захранной здравотной службы, б) інституція єдноднёвой здравотной старостливости, ц) стаціонарь, д) поліклініка, е) агентура домашней санітарной старостливости, ф) інституція сполочных діагностичных і медициньских одділїнь, г) мобільный госпіц, г) тканёвы апараты, і) референчна лабораторія.
- Інституції інституціональной здравотной старостливости суть:
  - а) шпыталь 1. общій, 2. спеціалізованный, б) санаторій, ц) госпіц, д) дім санітарной старостливости, е) природны лічївы купелі, ф) санаторій купельного лічїня, г) інституція біомедициньского баданя.
- Інституції фармацевтичной старостливости регулує § 20 закона ч. 362/2011 З. з. о ліках і медициньских помічниках і о зміні і доповнїню дакотрых законів.

²⁶ § 2 абз. 1 буквы ц) закона ч. 448/2008 З. з. о соціальних службах і о зміні і доповнїню закона ч. 455/1991 Зб. о живностнім подниканю (живностный закон) у формулаціях пізніших приписів.

²⁷ Соціальны службы подля тіпу суть:

- Соціальны службы кризовой інтервенції, котрыма суть:
  - 1. екстерна соціална служба кризовой інтервенції, 2. соціальны службы в інституціях, котрыма суть: 2.1. денный центр низкопорогового характеру, 2.2. інтеграчный центр, 2.3. комунітний центр, 2.4. нічлігарня, 2.5. притулок, 2.6. дім на півдразі, 2.7. інституція на бываня в нужді, 3. соціална служба про діти і родину низкопорогового характеру;
- соціальны службы на підпору родини з дітми, котрыма суть:
  - 1. поміч при особній старостливости о дітину, 2. поміч при особній старостливости о дітину в інституції дочасной старостливости о діти, 3. служба на підпору гармонізації родинного живота і робочого живота, 4. служба на підпору гармонізації родинного живота і робочого живота в інституції старостливости о діти до трёх років віку дітины, 5. служба вчасной інтервенції;
- соціальны службы на рішаня неприязной соціальной сітуації внаслідку тяжкой здравотной вады, неприязного здравотного ставу або внаслідку довершіня пензійного віку, котрыма суть:
  - 1. забезпечованя соціальной службы в інституціях про фізичны особы, котры суть одказаны на поміч іншой фізичной особы, і про фізичны особы, котры довершыли пензійный вік, котрыма суть: 1.1. інституція підпорованого бываня, 1.2. інституція про сеніорів, 1.3. інституція санітарной старостливости, 1.4. реабілітачный центр, 1.5. дім соціальных служб, 1.6. спеціалізована інституція, 1.7. денный стаціонарь, 2. домашня санітарна служба, 3. транспортна служба, 4. служба супроводника і служба передчитателя, 5. тлумачницька служба, 6. спосередкованя тлумачницькой службы, 7. спосередкованя особной асистенції, 8. пожычованя помічників.

імплементацию того закона є інституційів соціалноправной охрани дїтей і соціалной курателы. В зодї з § 71 цїтованого закона соціалноправну охрану дїтей і соціалну курателу забезпечує окрем органів штатной справы і:

- село;
- высший територіалный цїлок;
- акредітованный субект.

25. Служобный контакт

Під служобным контактом ся розумить інтерна комуникація робітників органу верейной справы, членів озброєных сил СР, озброєных безпечностных зборів, інших озброєных зборів, Гасічского і захранного збору і сельской поліції, котра ся тыкать їх служобного діятельства. Подля § 6 абз. 1 закона о штанім языку в озброєных силах, Полїцайнім зборї, в Словацькій інформачній службі, в Народнім безпечностнім урядї, в Зборї вязеньской і юстїчной стражи СР, в Желїзничній поліції і в Гасічскім і захраннім зборї вживать ся служобнім контактї штатный язык. Служобным контактом не є пряма комуникація робітників органу верейной справы, членів озброєных сил СР, озброєных безпечностных зборів, інших озброєных зборів, Гасічского і захранного збору і сельской поліції з обчанами.

26. Озброєны силы Словацькой републикы, озброєны безпечностны зборы, іншы озброєны зборы, Гасічскый і захранный збор і сельска поліція

Подля § 2 абз. 1 закона ч. 321/2002 З. з. о озброєных силах СР у формулаціях пізнішых приписів ся на захованя міру і безпечности СР і на выповнєваня повинностей впливаючіх з меджінародных договорів, котрыма є СР вязана, формують озброєны силы.

Подля ст. 1 абз. 6 закона ч. 227/2002 З. з. о безпечности штату в часї войны, войнового ставу, выняткового ставу і ставу нужды у формулаціях пізнішых приписів озброєны силы творять:

- в ставі безпечности професіоналны вояци, вояци в залозї покликаны на регулярны маневры або на выповнєваня задач озброєных сил і вояци добровольной воєньской приправы;
- в часї войны і войнового ставу професіоналны вояци, вояци в залозї покликаны на регулярны маневры або на выповнєваня задач озброєных сил, вояци добровольной воєньской приправы, вояци в залозї покликаны до міморядной службы і реєстрованы обчане покликаны до міморядной службы, котры суть на основі одводовой процедуры одведены;
- в часї выняткового ставу і ставу нужды професіоналны вояци, вояци в залозї покликаны на регулярны маневры або на выповнєваня задач озброєных сили і вояци добровольной воєньской приправы і вояци в залозї покликаны до міморядной службы.

К озброєным безпечностным зборам того часу належать Полїцайный збор і Збор вязеньской і юстїчной стражи.

Подля § 1 абз. 1 закона ч. 171/1993 З. з. о Поліцайнім зборі є Поліцайный збор озброєный безпечностный збор, котрый выповнює задачі в рамках внутрішнього порядку, безпечности, боя проти злочінности включно ей організованих форм і меджінародных форм і задачі, котры Поліцайному збору выпливають з меджінародных обовязків СР. Подля § 2 абз. 2 того закона поліцайный збор выповнює задачі штатной справы²⁸ і іншы задачі²⁹, покля так становлюють окремы приписы.

Подля § 1 закона ч. 4/2001 З. з. о Зборі вязеньской і юстічної стражи, Збор вязеньской і юстічної стражи є озброєный безпечностный збор, котрый выповнює задачі в секторі выкону вязніня, выкону тресту однятя слободы, охраны обектів збору, обектів детенчнотной інштитуції і в їх близкости, охраны верейного порядку і безпечности в обектах суду, в обектах прокуратуры і в їх близкости.

Подля § 4 абз. 1 буквы т) того закона Збор вязеньской і юстічної стражи в рамках своєї компетенції выповнює задачі органу штатной справы і іншы задачі, покля так становлює тот закон або іншый окремы припис³⁰. § 7 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. говорить і о інших озброєных зборах. Іншый озброєный збор є подля § 2 абз. 3 закона ч. 652/2004 З. з. о органах штатной справы в цолництві і о зміні і доповнію дакотрых законів озброєный збор, котры творять цолници.

Гасічскый і захранный збор є єднотно організованим збором, котрый выповнює задачі в розсягу і за условій становлених законом ч. 315/2001 З. з. о Гасічскім і захранным зборі і окремыма правными приписами. Гасічскый і захранный збор є підряджений міністрови внутрішніх діл СР³¹. Подля § 3 абз. 1 того закона Гасічскый і захранный збор выповнює задачі штатной справы в секторі охраны перед пожарами³².

Сельска поліція є подля § 2 закона ч. 564/1991 Зб. о сельській поліції у формуляціях пізнішых приписів порядкова формація выповнююча задачі в контексті сельских діл утримованя верейного порядку, охраны жывотного оточіня в селі і выповнєваню задач выпливаючих з общо обовязных наряджінь села, з резолюцій сельского заступительства і з рішінь старосты села. Сельску поліцію створює і рушить село общо обовязным наряджінєм.

²⁸ Наприклад закон Народной рады Словацькой републики ч. 162/1993 З. з. о обчаньских легітімаціях, закон ч. 190/2003 З. з. о стріліній зброї і муніції і о зміні і доповнію дакотрых законів, закон ч. 48/2002 З. з. о місцю перебуваня чуждінців і о зміні і доповнію дакотрых законів у формуляціях пізнішых приписів.

²⁹ Наприклад Трестный закон, Цівільный споровый порядок, Цівільный мімоспоровый порядок, Справный судный порядок, закон Народной рады Словацькой републики ч. 233/1995 З. з. о судных екекуторах і екекучнім діятельстві (Екекучный порядок) і о зміні і доповнію далшых законів у формуляціях пізнішых приписів, закон ч. 328/1991 Зб. о конкурзі і вырівнаню у формуляціях пізнішых приписів.

³⁰ Наприклад закон ч. 308/1991 Зб. о слободі віровызнаня і статусі церьквей і набоженьских общін у формуляціях пізнішых приписів, закон Народной рады Словацькой републики ч. 278/1993 З. з. о справі маєтку штату у формуляціях пізнішых приписів, закон ч. 314/2001 З. з. о охрані перед пожарами у формуляціях пізнішых приписів, закон ч. 328/2002 З. з. о соціалнім забезпечію поліцайтів і вояків і о зміні і доповнію дакотрых законів у формуляціях пізнішых приписів, закон ч. 475/2005 З. з. о выконі тресту однятя слободы і о зміні і доповнію дакотрых законів у формуляціях пізнішых приписів, закон ч. 125/2006 З. з. о іншпекції і о зміні і доповнію закона ч. 82/2005 З. з. о нелегалній роботі і нелегалнім заместнаню і о зміні і доповнію дакотрых законів у формуляціях пізнішых приписів, закон ч. 221/2006 З. з. о выконі вязніня у формуляціях пізнішых приписів.

³¹ § 2 закона ч. 315/2001 З. з. о Гасічскім і захранным зборі у формуляціях пізнішых приписів.

³² Закон ч. 314/2001 З. з. о охрані перед пожарами.

27. *Справный делікт*

Під справным деліктом ся в контексті закона ч. 184/1999 З. з. розумить протиправный skutok, котрым ся порушують становлены параграфы закона. Справного делікту ся може допустити орган верейной справы (в припадах подля § 7б абз. 1 букв а) аж г) закона ч. 184/1999 З. з.), юридична особа або фізична особа podnikatel (в припадї подля § 7б абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з.).

Ст. V

Особна компетенція

Особну компетенцію закона ч. 184/1999 З. з. регулує § 1 абз. 1 цїтованого закона, подля котрого має право вжывати язык народностной меншыны обчан СР, котрый є особов, котра належить к народностній меншыні. То значить, же право вжывати язык народностной меншыны є детерміноване двома условіями, а то словацькой штатнов приналежностев і приналежностев к народностній меншыні. Условї набываня, страты і докладованя обчанства СР регулує закон ч. 40/1993 З. з. о штатнім обчанстві Словацькой републикы у формулаціях пізнішых приписів. Даны о словацькій штатній приналежности суть уведжены наприклад в обчанській легітімації. Другым условієм є: быти особов, котра належить к народностній меншыні.

Подля ст. 12 абз. 3 ustawy каждый має право слободно вирішувати о своїй народности. Заказують ся будьякы вливы на процес того вирішованя і вшыткы способы натиску, які бы вели к однароднёваню. Органы верейной справы не сондують шпеціално приналежность особы к народностній меншыні, але выходять з предпокладу, же покля хоче особа апліковати право на вжываня языка народностной меншыны, пак тота особа поважує ся за особу, котра належить к народностній меншыні. З даныма о приналежности особы к народностній меншыні треба нарабляти подля установлінь закона ч. 122/2013 З. з. о охрані особных даных і о зміні і доповнїню дакотрых законів у формулаціях пізнішых приписів³³.

Покля особа сповнює обидві условії, може вжывати язык народностной меншыны в тых селах, котры суть зафіксованы в теріторіалній компетенції закона ч. 184/1999 З. з.

Ст. VI

Теріторіална компетенція

---

³³ Методична інструкція ч. 1/2013 Уряду на охрану особных даных СР к терміну особны даны вводить: „Особныма даныма суть нелем титул, мено, призвіско, адреса і далшы контактны даны, датум народжїня, родне число, як і даны о справованю або діяню, біометрічны даны, але і будьякы інформації о особных характеристіках, обставинах або о інших шпеціфічных знаках, котры характеризують або выявляють фізичну, фізіологічну, псіхічну, економічну, културну або соціалну ідентіту конкретной фізичной особы.“
Доступне на: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/metodicke_usmernenie_c.1_2013_k_pojmu_osobne_udaje.pdf.

Територіална компетенція закона ч. 184/1999 З. з. є становлена в § 2 абз. 1 в сполучі з § 7ц абз. 1 і 2 закона ч. 184/1999 З. з., причім про дакотры установліня закона платить выняток з територіалной компетенції. Законом становлена територіална компетенція не платить про слідуочі установліня закона ч. 184/1999 З. з.:

- § 2 абз. 8: обчане СР, котры суть особами, котры належать к народностній меншыні, можуть в уряднім контактї в селї, котре не сповнює условїї подля абзаца 1, в устній комунікації вжывати язык народностной меншыны, покля з тым робітник органу верейной справы і особы участны на процесї суть согласны;
- § 4 абз. 5: в одборных публікаціях, в пресї і інших масмедіях і в уряднім діяльствї органів верейной справы, покля ся в них вжывать язык народностной меншыны, ся попри штандардизованых географічных назвах можуть уводити і назвы географічных обектів, котры суть традичны і завжываны в языку народностной меншыны, і в языку народностной меншыны;
- § 4 абз. 6 друге речіня: вшыткы написы і ознамліня, котры мають інформовати шыроку громаду, головно в skleпах, шпортовых обектах, рештавраціях, на улїцях, коло драг і над нима, на аеропортах, автобусовых станїцях і влакових станїцях, можуть ся уводити і в языку народностной меншыны;
- § 4 абз. 7: написы на памятникых, помникых і памятных таблах можуть ся уводити попри штатнім языку і в языку народностной меншыны;
- § 5б: обчане СР, котры суть особами, котры належать к народностній меншыні, мають право розшырївати і приїмати інформації в языку народностной меншыны посередництвом Розгласу і телевізії Словакії. Регіоналне і локалне выслањя телевізійной програмовой службы або розгласовой програмовой службы в языках народностных меншын ся реалїзує за условїї регулованых окремыма законами.

Выше уведжены параграфы платять про цілу територію СР.

Основнов єдинїцїв територіалной компетенції, котра є зафіксована в остатніх параграфах закона ч. 184/1999 З. з., є село. То значїть, же предметна дікція закона ся тыкать сел, котрых список є уведжений в наряджіню ч. 221/1999 З. з.

Подля § 2 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. условїєм про вжываня языка народностной меншыны в уряднім контактї є, жебы обчане, котры належать к народностній меншыні зо сталым перебуванєм в селї творили подля выслїдків двох по собі наслїдуочїх списовань жытельства найменше 15% жытелїв. Тото условїє ся аплїкує в навязности на § 7ц абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з., подля котрого ся під двома по собі наслїдуочїма спписованями жытельства розумлять списованя жытелїв, котрых выслїдки были выголошены по 1. юлу 2011 р. Выходячі з того, же при інтерпретації уведженых формулацій закона ч. 184/1999 З. з. часто настають неясности, треба спомянути слїдуоче:

Наряджіня ч. 221/1999 З. з. виходить з выслїдків Списованя жытелїв, домів і кварталїв з року 1991. Наряджіня ч. 221/1999 З. з. было выдане подля § 2 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын у формулаціях пізнішых приписів, котре становило список сел/міст, в котрых творять подля послїднєго списованя жытелїв народностных меншын найменше 20% населїня (з оглядом на то, же уведжена формулація закона была прыята в році 1999, то послїднім Списованєм жытелїв, домів і кварталїв ся розумить Списованя жытелїв, домів і кварталїв з року 1991.) Внаслїдку закона ч. 204/2011 З. з., котрым ся мінить і доповнює закон ч. 184/1999 З. з., настала зміна установліня § 2 абз. 1 в наслїднім § 2 абз. 2, а то така, же право вжывати язык народностной меншыны в уряднім контактї мають обчане СР в селах/містах, в котрых

жытелі народностных меншын творять найменше 15 % населіня у двох по собі наслідуючых списованиях жытелів. Но тота зміна ся зачне практично апліковати аж по выголошіню выслідків із Списования жытелів, домів і кварталів в році 2021.

Подля § 7ц абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. установліня § 2 абз. 1 не платять про тоты села/міста, котры суть уведжены в наряджіню влады Словацькой републіки подля § 2 абз. 2 платного од 1. юла 2011 р., причім тоты села/міста право вжывати язык народностной меншыны стратять, покля подля выслідків трёх по собі наслідуючых списовань жытелів по 1. юлу 2011 р. обчане Словацькой републіки, котры суть особами, котры належать к народностній меншынї і маюць місце сталного бываня в данім селі/місті, ани раз не досягнути в селі/місті найменше 15 % жытелів.

Подля платной легіслатівы, котра ся дотыкать вжываня языків народностных меншын, треба і дале, аж до приятя нового наряджіня влады в році 2021, поступати подля наряджіня ч. 221/1999 З. з. З уведженого виходить, же не мож мініти розсяг прав тыкаючых ся вжываня языків народностных меншын перед приятём новой правной нормы.

В селах/містах становленых в наряджіню ч. 221/1999 З. з. можуть вжывати язык даной народностной меншыны особы становлены в статі V тых методічных інструкцій, і то все язык конкретной народностной меншыны, котра в тім селі/місті жыє і сповнює уведженым законом становлены крітерії. Покля в селі/місті сповнює тоты крітерії веце народностных меншын, можуть ся їх языки вжывати паралелно.

Список сел/міст є розділений подля окремых народностных меншын, то значить, же обсягує список сел/міст, в котрых обчане СР, котры належать к мадярській, німецькій, ромській, русиньській і українській народностній меншынї творять найменше 20 % населіня. Жебы мож было посудити, ці про дане село/місто платять установліня закона ч. 184/1999 З. з. з теріторіалнов компетенцієв, треба перевірити, ці ся находить у списку сел/міст уведженім в наряджіню ч. 221/1999 З. з., як і в списку конкретной народностной меншыны.

Ст. VII

Предметна компетенція

Закон ч. 184/1999 З. з. регулує вжываня языків народностных меншын передовшыткым у тых областях:

- вжываня языка народностной меншыны в уряднім контактї;
- вжываня языка народностной меншыны на засіданю органів верейной справы;
- вжываня языка народностной меншыны при веджіню кронікы села;
- вжываня языка народностной меншыны в урядній агенді;
- означіня в языку народностной меншыны;
- містный референдум о зміні означіня села;

- вживання мови народностной меншыны в судових процесах і в сфері передшкільської вихову, основних шкіл, середніх шкіл і культури (закон ч. 184/1999 З. з. в тому випадку відказує на окремі закони³⁴);
- вживання мови народностной меншыны в медичних інституціях і в інституціях соціальних служб або в інституціях соціальноправної охорони дітей і соціальної опіки;
- інформовання широкій громаді в мові народностной меншыны;
- розширення і прийняття інформації в мові народностной меншыны;
- вживання мови народностной меншыны органами верховної справи і їх обов'язку;
- вживання мови народностной меншыны в службовій контактній в сільській/міській поліції;
- вживання мови народностной меншыны в комунікації з членами озброєних сил СР, озброєних безпечних зборів, інших озброєних зборів, Гасітського і захарного збору і сільської/міської поліції;
- компетенції і повноваження уряду влади³⁵ в сфері вживання мов народностных меншин;
- справні делікти в сфері вживання мови народностной меншыны.

Ст. VIII

Урядний контакт

Ближча дефініція терміну урядний контакт є уведжена в ст. IV пункт 7 тих методичних інструкцій. Урядний контакт як комплекс діяльності і актів повинних суб'єктів в комунікації з об'янами ся ділить на дві сфери: усний урядний контакт і писомний урядний контакт. Закон ч. 184/1999 З. з. диференцує тоті дві форми урядного контакту і становлює про них окремі правила.

1. Усний урядний контакт

---

³⁴ § 5 абз. 1 і 2 закона ч. 184/1999 З. з. о вживанню мов народностных меншин у формуляціях пізніших приписів.

³⁵ Подля §. 5 абз. 2 букви е) пункт 4 Організаціонного подярку Уряду влади СР генеральний таємник службового уряду забезпечує виконання задач подля закона ч. 184/1999 З. з. о вживанню мов народностных меншин. Подля ст. 23 абз. 2 букви е) Організаціонного порядку Уряду влади СР Канцеларія генерального таємника службового уряду реалізуючі свою агенду, головню забезпечує вибавлення подань подля закона ч. 184/1999 З. з. в кооперації з Урядом уповноваженого влади Словацької републіки про народностны меншыны.

Подля ст. 23 абз. 2 букви ф) Організаціонного порядку Уряду влади СР Канцеларія генерального таємника службового уряду реалізуючі свою агенду, забезпечує головню одборну і методичну поміч органам верховної справи і організаціонним частям безпечних і захарних зборів при імплементації закона о вживанню мов народностных меншин у кооперації з Урядом уповноваженого влади Словацької републіки про народностны меншыны.

Подля ст. 23 абз. 2 букви г) Організаціонного порядку Уряду влади СР Канцеларія генерального таємника службового уряду реалізуючі свою агенду, головню забезпечує випрацювання справи раз за два роки о ставі вживання мов народностных меншин на території Словацької републіки в кооперації з Урядом уповноваженого влади Словацької републіки про народностны меншыны і їй предложія на засіданя влади посередництвом ведучого уряду влади.

В припадї устного урядного контакту подля § 2 абз. 8 закона ч. 184/1999 З. з. платить, же обчан СР, котрый є особов, котра належить к народностній меншыні, може на цілій теріторії вживати язык народностной меншыны в уряднім контактї, покля з тым робітник органу верейной справы і особы участны на процесї суть согласны. Тото установліня платить про єденадцять языків народностных меншын³⁶. То значить, же обчан СР, котрый є особов, котра належить к народностній меншыні, може вживати в устнім уряднім контактї язык народностной меншыны, покля з тым робітник органу верейной справы і особы участны на процесї суть согласны, і в селї/містї, котре не є уведжене в наряджїню ч. 221/1999 З. з. Покля іде о устну форму поданя, платять про нїго условїї становлены в § 2 абз. 8 закона ч. 184/1999 З. з. Покля є тото устне поданя доповнене писомнов формов поданя, потїм іде о писомный урядный контакт, про котрый не платить цїтоване установліня.

В селах/містах уведжєных в наряджїню ч. 221/1999 З. з. ся конкретный язык народностной меншыны може вживати в устнім і писомнім уряднім контактї. Орган верейной справы в тых селах/містах є подля § 7 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. повинный створити условїї про вживаня языка народностной меншыны.

2. Писомный урядный контакт

Писомный урядный контакт меджі обчаном і органом верейной справы може виходити од обчана к органу верейной справы або од органу верейной справы к обчанови. То значить, же обчан подавать писомне поданя формов жадости або посередництвом переддрукованых формуларїв, або посылає доказы або писомны листины органу верейной справы. На другім боцї може писомный урядный контакт ініціовати орган верейной справы тым, же обчанови заганяє одповідї, рішіня, верейны листины (наприклад родный лист, вінчалный лист, умертный лист, поволїня, ліценцію, потверджїня, позїцію/посуджїня і декларацію) або урядны формуларї.

Обчан СР, котрый належить к народностній меншыні, може за условїї становлены в § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. подавати і предкладати поданя, доказы і писомны листины. К ним належать наприклад імпульзы на зачатя процесу, доповнїня імпульзів у ходї процесу, скаргы, протесты, одкликаня і інше враховано писомной корешпонденції. В языку народностной меншыны може быти написанный цілый текст таких писомностей або лем їх часть. І поданя, котре є написане в языку народностной меншыны лем счастья, поважує ся за поданя в языку народностной меншыны. То значить, же покля обчан СР загнав органу верейной справы імпульз на зачатя процесу в штатнім языку, тым не зникать можность, жебы додаткы к тому поданю не могли быти написаны і в языку народностной меншыны, і наopak. Покля є органу верейной справы доручене поданя в языку народностной меншын, орган верейной справы выготовить єго переклад до штатного языка³⁷. Кедьже орган верейной справы веде писомну агенду в штатнім языку, поданя в языку народностной меншыны вложить до спису в штатнім языку. Но покля

---

³⁶ Подробнїше к языкам народностных меншын вживаных на теріторії Словацькой републікы позерай в ст. IV. пункт 3 тых методїчных інструкцій.

³⁷ § 3 абз. 2 буквы с) закона ч. 270/1995 З. з. о штатнім языку Словацькой републікы.

оригінал подання був написаний в мові народностной меншын, орган верейной справы уложитъ ведно з перекладом подання до штатного мовы і ёго оригінал.

Орган верейной справы перевіритъ, ці має право приїмати подання в мові народностной меншын (т. є ці іде о орган верейной справы подля § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з.). Про становлїня повинного субекту – органу верейной справы є релевантне місце комунікації органу верейной справы з обчаном, не центр того органу верейной справы. Покля орган верейной справы має центр в селі/місті, котре ся не находить у списку подля наряджїня ч. 221/1999 З. з., але ёго філія, одділїня, станїця або контактне місце находить ся в селі/місті подля наряджїня ч. 221/1999 З. з., тот субект є повинный забезпечити можность вживати мову народностной меншын. То значить, же наприклад обчан, котрый адресовав подання селу/місту як ставебному уряду, причім того село/місто находить ся в списку подля наряджїня ч. 221/1999 З. з., але агенду в области ставебництва веде сполочный ставебный уряд з центром в селі/місті, котре ся не находить в списку подля наряджїня ч. 221/1999 З. з., має право на одповідь і в мові народностной меншын.

В згодї з § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. орган верейной справы дасть одповідь на подання написане в мові народностной меншын окрем штатного мовы і в мові меншын з вынятком выдаваня верейных листин, причім тот выняток не тыкать ся верейных листин подля § 2 абзців 4 і 5 того закона. То значить, покля іде о одповідь на жадость або імпульз, котрый ся не тыкать выдаваня верейных листин подля § 2 абз. 4 і 5 закона ч. 184/1999 З. з. (рїшіня, родный лист, вінчалный лист, умертний лист, поволїня, ліценція, потверджїня, позїція/посуджїня і декларація) орган верейной справы выготовить одповідь в штатнім мові і в мові народностной меншын. В уведженім припадї наряджїня влады СР ч. 535/2011 З. з., котрым ся імплементують дакотры установлїня ч. 184/1999 З. з. о вживаню мов народностных меншын у формулаціях пізнішых приписів (дале лем „наряджїня ч. 535/2011 З. з.“), не шпецїфікує графічний способ умїстїня тексту в штатнім мові і тексту в мові народностной меншын. То значить, же тексты можуть быти упорядкованы розлічними способами, а то наприклад: в двох стовпчіках на єдній листинї, під собов на єдній листинї або на двох окремых листинах. Текст в мові народностной меншын не мусить быти урядно потвердженым перекладом тексту в штатнім мові. Текст в мові народностной меншын може выготовити робїтник органу верейной справы, котрый овладать мову народностной меншын. Текст в мові народностной меншын має быти точным еквівалентом тексту в штатнім мові і має обсяговати вшытко, што обсягує одповідь у штатнім мові. Мена уведжены в одповідї, так в штатнім мові, як і в мові народностных меншын, мають корешпондовати з менами доткнутих особ уведженыма в матриці. При писаню мен, призвіск і часовых дат ся беруть до увагы правила мов народностных меншын.

В текстї в штатнім мові ся назвы міст і сел пишуть в штатнім мові. В текстї, котрый є написаний в мові народностной меншын, означїня сел і міст, котры ся находять в наряджїню ч. 221/1999 З. з., ся пишуть в мові народностной меншын, а то в згодї з уведженым наряджїнем. В текстї, котрый є написаний в мові народностной меншын подля § 4 абз. 5 закона ч. 184/1999 З. з., ся „попри штандардїзованих географічных назвах можуть писати і назвы географічных обектів, котры суть традичны і завжываны в мові народностной меншын, і в мові народностной меншын“.

При вживанню одборной термінології в языку народностной меншыны ся рекомендуе выходити з одборных термінологічных словників. На вебовім порталі уповномоченого влады СР про народностны меншыны суть опублікованы слідуючі одборны термінологічны словники: словацько-мадярьскый, словацько-ромскый, словацько-русиньскый і словацько-україньскый³⁸. Покля настане обягова або формална незгода меджі текстом в штатнім языку і текстом в языку народностной меншыны, рішучім є текст в штатнім языку.

Подля § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. орган верейной справы створить условії на апликацію права вживати язык народностной меншыны адекватным способом, причім може становити часовый простор на выбаблєваня діл в языку народностной меншыны. За адекватный способ про цілі того установлєня поважає ся способ, котрый не може вести к окліщїню права члена народностной меншыны подля § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. Зарівно подля § 7 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. є предметный орган верейной справы повинный створити условії про вживаня языка народностной меншыны подля закона ч. 184/1999 З. з. і окремых законів.

Орган верейной справы забезпечує урядный контакт в языку народностной меншыны передовшыткым посередництвом робітників органу верейной справы, котры овладають конкретный язык народностной меншыны.

Подля § 7 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. орган верейной справы і єго робітници суть повинны вживати в уряднім контактї штатный язык а за условій становлєных тым законом і окремыма законами вживають і язык народностной меншыны. Орган верейной справы і єго робітници не суть повинны овладати язык народностной меншыны³⁹. Покля орган верейной справы не має к діспозіції або має недостаток робітників, котры овладають язык народностной меншыны, може орган верейной справы забезпечити комунікацію в языку народностной меншыны посередництвом служб тлумачників і перекладателів. За тлумачїня і переклад з/до языка народностной меншыны заплатити орган верейной справы.

В згодї з § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. орган верейной справы собі може становити час на выбаблєваня діл в языку народностной меншыны. Мусить іти о регуларны урядны години, почас котрых даный орган верейной справы забезпечить можность устной і писомной комунікації в языку народностной меншыны про обчанів СР, котры суть особами, котры належать к народностній меншыні. Їх фреквенція має одповідати реалным жадостям обчанів СР, котры суть особами, якы належать к народностній меншыні. Сучасно тоты особы мусять быти належно інформованы о урядных годинах, в котрых можуть комуніковати з конкретным органом верейной справы в языку народностной меншыны.

Поданя, котры были поданы в языку народностной меншыны, може орган верейной справы выбаблєвати і мімо становлєных урядных годин.

Вживаня языка народностной меншыны в уряднім контактї не має вплив на плинутя часу становлєного на процес подля окремых приписів⁴⁰. Покля орган верейной справы має

---

³⁸ Попозерай: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>.

³⁹ Подробніше к § 7 закона ч. 184/1999 З. з. посмотрь в ст. XXII тых методічных інштрукцій.

⁴⁰ Наприклад: § 49 закона ч. 71/1967 Зб. о справнім процесї (справный порядок) у формулаціях пізніших приписів.

выдати окрем відповіді в штатнім языку і відповідь в языку народностной меншыны, обидва тексты мусять быти выданы нараз, в рамках законом становленого часу на процес.

3. Інформованя о можности вживаня языка народностной меншыны

Орган верейной справы подля § 2 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. забезпечить інформацію о можностях вживаня языка народностной меншыны в центрі органу верейной справы на виднім місці. Уведжена повинность органів верейной справы є подробніше регулована в наряджію ч. 535/2011 З. з. Додаток цитованого наряджія влады становлює обовязну форму інформації о можности вживаня языка народностной меншыны. Тоту інформацію має конкретный орган верейной справы выповнити і умістити у своїм центрі на виднім місці, причім ся рекомендує публікованя той інформації і в языку народностной меншыны. Взор той інформації в штатнім языку, як і в мадярськیم, німецькیم, ромскім, русиньскім і українськім языку є доступный на вебовім порталі уповномоченого влады СР про народностны меншыны⁴¹. Наряджія ч. 535/2011 З. з. становлює і далшы формы інформованя о можности вживаня языка народностной меншыны, а то посередництвом вшитых своїх інформачных сістем в центрі органу верейной справы⁴². Інформачнов сістемов може быти наприклад: навігачна табла, меновка коло дверей робітників і іншы можности інформованя обчанів СР.

4. Выдаваня рішінь у справнім процесї в языку народностной меншыны

Подля § 2 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. выдасть орган верейной справы в справній процедурі окрем рішіня в штатнім языку і рівнопис рішіня в языку народностной меншыны:

- на пожаданя або;
- покля ся процес зачав поданём в языку народностной меншыны.

К выданю рівнопису рішіня в языку народностной меншыны стачить, покля є сповнене єдно із уведжених условий. Рівнопис рішіня в языку народностной меншыны не мусить быти урядно потвердженим перекладом рішіня в штатнім языку. Предметный рівнопис може выготовити і робітник органу верейной справы, котрый овладать язык народностной меншыны. Тот має быти точным еквівалентом рішіня в штатнім языку і має обсяговати вшиты належности рішіня в штатнім языку. І в тім припадї рекомендує ся виходити з одборных термінологічных словників публікованих на вебовім порталі уповномоченого влады СР про народностны меншыны. На данім рівнописі ся повинно уводити означіня села/міста, в котрім ся рішіня выдавать, окрем штатного языка і в языку народностной меншыны. К далшым даным, котры ся в предметнім рівнописі уводять в языку народностной меншыны, належать наприклад:

- назва органу верейной справы, котрый рішіня выдавать;
- назвы позіцій компетентных робітників органу верейной справы;
- датум і час.

⁴¹ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/vzor-informacie-o-moznosti-pouzivanja-jazykov-narodnostnych-mensin/>.

⁴² §1 абз. 2 наряджія влады СР ч. 535/2011 З. з. котрым ся імплементують дакотры установліня закона ч. 184/1999 З. з. о вживаню языків народностных меншын у формулаціях пізнішых приписів.

Урядна печатка органу верейной справы (з выобразінём штатного знаку в середині), написовы прямокутниковы печаткы, презентачны печаткы і іншы помічны печаткы в адміністратівнім контактї вживають ся в штатнім языку⁴³.

Подля § 32 абз. 2 справного порядку підкладом про рішіня суть головно поданя, пропозиції і декларації участників процесу, доказы, честны выголошіня, як і факты общо знамы або знамы справному органу з ёго урядной работы. Розсяг і способ здобываня підкладів про рішіня становлює справный орган. Подля § 46 справного порядку рішіня мусить быти в згодї зо законами і остатніма правныма приписами, мусить го выдати компетентный орган, мусить выходити із обективных і перевіреных інформацій і мусить сповняти становлены формалны крітерії.

Подля § 47 абз. 1 справного порядку мусить обсяговати выслов, аргументацію і поучіня о одкликаню (розкладї). Аргументація не є потребна, покля вшыткы участници процесу суть успокоены в повнім розсягу. Підклады к рішіню не суть сучастёв самого рішіня.

Під справным процесом ся розумить подля § 1 абз. 1 справного порядку процес, в котрім в области верейной справы вирішують справны органы о правах, правом храненых интересах або повинностях фізичных особ і юридичных особ, покля окремый закон не становлює іншак. Під справным органом подля § 1 абз. 2 цітованого закона ся розумить штатный орган, орган теріторіальной самосправы, орган професійной самосправы, фізична або юридична особа, котру закон повірив вирішовати о правах, правом храненых интересах або повинностях фізичных особ і юридичных особ в области верейной справы. Про справный процес платить веце окремых правных приписів наприклад: закон ч. 50/1976 Зб. о теріторіальнім планованю і ставебнім прорядку (ставебный закон) у формулаціях пізнішых приписів, закон ч. 372/1990 Зб. о переступлінях у формулаціях пізнішых приписів, закон ч. 455/1991 Зб. о жывностнім подниканю (жывностный закон) у формулаціях пізнішых приписів, закон ч. 563/2007 З. з. о справі даней (данёвый порядок) і о зміні і доповніню дакотрых законів. Видно, же § 2 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. платить про вшыткы тіпы процесів, котры регулюють высше уведжены правны приписы.

5. Выдаваня двоязычных верейных листин

Подля § 3 абз. 2 буквы а) закона о штатнім языку ся в штатнім языку выдають законы, наряджіня влады і остатні общо обовязны правны приписы враховано приписів органів теріторіальной самосправы, рішіня і іншы верейны листины; тым не є порушене право вживаня языків народностных меншы і вживаня чужжіх языків подля окремых приписів. В контексті тых методічных інштрукцій ся тым окремым приписом розумить закон ч. 184/1999 З. з. Подля з § 2 абз. 5 того закона ся:

- родный лист;
- вінчалный лист;
- умертный лист;
- поволіня;

---

⁴³ Ст. 5 і 11 рекомендації Міністерства внутрішніх діл Словацькой републікы ч. 203-2005/06626 з 30. юна 2005 р., про органы теріторіальной самосправы на вживаня штатных сімболів, означованя будов самосправных органів і вживаня сімболів теріторіальной самосправы.

- ліценції;
- потверджіня;
- позиції/посуджіня і
- декларації

в селі, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., ся на пожаданя выдають двоязычно, а то в штатнім языку і в языку народностной меншыны. При похыбностях першорядым є текст верейной листины в штатнім языку.

Остатні верейны листины ся подля § 3 абз. 2 буквы а) закона о штатнім языку выдають в штатнім языку. Форма пожаданя выдання верейной листины в языку народностной меншыны може быти устна або писомна, може іти о єдноразову жадость, як і о жадость о тырвале выдаваня конкретной верейной листины в языку народностной меншыны.

Верейны листины ся выдають двоязычно як єден документ. Форму упорядкованя тексту в штатнім языку і в языку народностной меншыны становлюють § 2 і 3 наряджіня ч. 535/2011 З. з.:

- на двоязычнім роднім листі, вінчалнім листі і умертнім листі ся текст в языку народностной меншыны уведе під текстом або за текстом в штатнім языку. Буквы тексту в языку народностной меншыны суть єднако великы, як буквы тексту в штатнім языку;
- на двоязычнім поволінню, ліценції, потверджінню, позиції і декларації ся уведе текст в штатнім языку на лівім боці листины в єднім стовпчіку а текст в языку народностной меншыны на правім боці листины в другім стовпчіку. Буквы тексту в языку народностной меншыны суть єднако великы, як буквы тексту в штатнім языку.

Текст в языку народностной меншыны має быти точным еквівалентом тексту в штатнім языку. Писанём мен і назв сел/міст, як і вжыванём урядных печаток органів верейной справы на верейных листинах в языку народностной меншыны занимать ся ст. VIII. пункт 2 і 4 тых методічных інштрукцій. Текст верейной листины в языку народностной меншыны не мусить быти урядно потвердженым перекладом тексту верейной листины в штатнім языку. І в тім припадї рекомєндує ся черьпати з одборных термінологічных словників публікованых на вебовім порталі уповномоченого влады СР про народностны меншыны.

6. Выдаваня двоязычных урядных формуларів

На основі § 2 абз. 7 закона ч. 184/1999 З. з. орган верейной справы в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., дає обчанам урядны формуларі выданы в розсягу ёго компетенцій на пожаданя двоязычно, то значить в штатнім языку і в языку народностной меншыны. І в тім припадї може быти форма жадости о выдання урядного формуляра в языку народностной меншыны устна або писомна, може то быти єдноразова жадость, як і о жадость о тырвале выдаваня конкретного урядного формуляра в языку народностной меншыны. Кєдь урядный формуляр выготовлює центральный орган штатной справы (наприклад формуларі приправлює а про окремы органы містной штатной справы дістрібує міністерство), центральный орган штатной справы выготовить і ёго двоязычный взор.

Кедь собі урядны формуларі забезпечує орган верейной справы сам, є відповідный і за приправу їх двоязычных взорів. Орган верейной справы ся у звязи з тым може подля § 7а абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з обернути на уряд влады зо жадостёв о одборну і методічну поміч.

В згоді з § 4 наряджіня ч. 535/2011 З. з. на двоязычным уряднім формуларі ся текст в языку народностной меншыны уведе під текстом або за текстом в штатнім языку. Буквы тексту в языку народностной меншыны суть еднако великы, як буквы тексту в штатнім языку.

Двоязычный урядный формуляр може быти выповнений в языку народностной меншыны, в штатнім языку або счаси в языку народностной меншыны і счаси в штатнім языку.

Двоязычный урядный формуляр выповнений счаси в языку народностной меншыны ся бере як поданя в языку народностной меншыны, то значить, же на таке поданя орган верейной справы дає одповідь і в языку народностной меншыны за условій становленых законом ч. 184/1999 З. з.

Ст. IX

Засіданя органів верейной справы

Подля § 3 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. засіданя органу верейной справы в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., може проходити і в языку народностной меншыны, кедь з тым суть згодні вшыткы участны. У згоді з тым ся выжадує нелем згода посланців і старосты, але і далшых особ участных на засіданю органу верейной справы. Тото условіє платить як про засіданя містьского/сельского заступительства, так і про засіданя іншых органів верейной справы в селі/місті на основі уведженого установлїня закона. Кедь вшыткы участници засіданя органу верейной справы сугласять з вжыванём языків народностных меншых, можуть ся тоты вжывати протягом цілого засіданя вшыткыма участныма особами.

На основі § 3 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. посланець містьского/сельского заступительства в селі/місті, котре ся находить в наряджіню 221/1999 З. з., має право вжывати на засіданю того органу язык народностной меншыны. Іншы участници засіданя містьского/сельского заступительства можуть вжывати язык народностной меншыны, кедь высловили згоду вшыткы притомны посланці містьского/сельского заступительства і староста села/пріматор міста. Тлумачіня забезпечує село/місто посередництвом заместнанця села/міста або посередництвом тлумачника. Під іншыма участниками засіданя ся розумлять особы, котры беруть участь на засіданю на основі урядной повинности, главно староста села або пріматор міста і главный контролор села/міста⁴⁴.

---

⁴⁴ Доводова справа (окрема часть) к ст. I пункту 5 закона ч. 204/2011 З. з. котрым ся мінить і доповнює закон ч. 184/1999 З. з. о вжываню языків народностных меншын у формулації закона ч. 318/2009 З. з. і котрым ся міняють і доповнюють дакотры закони.

Ст. X

Урядна агенда і кроніка села/міста

Подля § 3 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. ся може урядна агенда вести попри штатнім языку і в языку народностной меншыны в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з. Подля того установліня суть то главно записы, резолюції, штатістікы, евіденції, біланції, інформації адресованы шырокій громаді і агенда церькви і набоженьскых общін адресована шырокій громаді окрем матрикы. На основі § 13 абз. 4 буквы е) закона о зряджіню села/міста пріматор/староста вирішує вшыткы діла в контексті справы села/міста, котры не суть законом або штатутом села/міста приділены містьскому/сельскому заступительству, то значить і вживаня языка народностной меншыны в даных сферах.

Подля § 3 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. село/місто, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., може вести кроніку і в языку народностной меншыны.

Ст. XI

Означіня в языку народностной меншыны

Означіня в языку народностной меншыны регулує § 4 закона ч. 184/1999 З. з. Подля абз. 1 аж 7 того параграфу ся в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з.:

1. в селі/місті ся попри назві села/міста в штатнім языку уводить і означіня села/міста в языку народностной меншыны, а то на **доправных значках, якы означують зачаток і koniec села, будовах органів верейной справы або рішіннях** выданных в языку народностной меншыны, кедь є таке означіня уведжене в наряджіню влады;
2. **доправны значкы з означінём села/міста** в языку народностной меншыны ся поміщують у селі під доправныма значками з назвов села/міста, котры ся уводять все в штатнім языку. Міністерство внутрішніх діл Словацькой републікы становить на основі общо обовязного правного припису доправну значку на інформачне означіня міст/сел в языках народностных меншын, котра ся буде одлишовати од доправной значкы з назвов села/міста.
3. означіня села/міста в языку народностной меншыны ся в селі/місті може увести і при означіню **влаковой станіці, автобусовой станіці, летіска і приставу**. Означіня села/міста в языку народностной меншыны ся зображує під назвов у штатнім языку еднакым або меншым шріфтом.
4. село/місто може на своїй теріторії означовати **уліці і іншы містны географічны назвы** і в языку народностной меншыны;
5. в **одборных публікаціях**, в пресі і інших масмедіях і в урядній роботі органів верейной справы, кедь ся в них вживать язык народностной меншыны, ся коло штандардизованных географічных назв⁴⁵ можуть уводити і означіня географічных

---

⁴⁵ Закон ч. 2015/1995 З. з. о геодезії і картографії у формулації пізнішых приписів.

об'єктів, котры суть традиційні і завжываны в языку народностной меншыны, і в языку народностной меншыны.

Ad 1 – 3

Село/місто, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., є повинне уводити означіня села в языку народностных меншын на доправных значках, якы означують зачаток і кінець села, на рішіннях выданых в рамках справного процесу в языку народностной меншыны і на будовах органів верейной справы. Наряджіня ч. 221/1999 З. з. в первістній формулації обягвало *список сел/міст*, в котрых обчане СР, якы належать ід мадярській, українській, русинській, ромській і німецькій народностній меншынї, творять найменше 20 % жытелїв. 1. януара 2012 зачало платити наряджіня влады СР ч. 534/2011 З. з., котрым было доповнене уведжене наряджіня о *список означінь сел/міст в языках народностных меншын*. В списку ся уводять обовязны формы означінь сел/міст у высше уведжених языках народностных меншын. Означіня сел/міст, в котрых жытелї СР, котры належать ід ромській народностній меншынї творять найменше 20 % жытелїв, є згодне з назвами сел/міст в штатнім языку.

Уміщованя доправных значок, якы означують зачаток і кінець села, є в компетенції конкретного справці земной комунікації. Подля § 3д абз. 1 – 3 закона ч. 135/1961 Зб. о земных комунікаціях (закон о драгах) у формулації пізнішых приписів (дале лем „закон о драгах“) суть автострады, драгы про моторовы транспортны средства і драгы I. класы, враховано їх прояздних частей через цолны просторы і села/міста у властництві штату, кедь окремый припис⁴⁶ не становлює іншак. Драгы II. і III. класы враховано їх прояздних частей через села властнить самосправный край, кедь окремый припис не становлює іншак. Прояздны части драг II. і III. класы через цолны просторы властнить штат. Містны комунікації властнить село/місто.

Подля § 3д абз. 5 буквы а) – ф) закона о драгах справа земных комунікацій належить до компетенції:

- а) Народной автострадной компанії⁴⁷ – автострады, драгы про моторовы транспортны средства і драгы подля схваленого плану розвоа автострад і драг у властництві штату окрем їх прояздних частей через цолны просторы і концесных драг;
- б) юридичных особ на тот ціль створених міністерством⁴⁸ – драгы, котры властнить штат, окрем їх прояздних частей через цолны просторы;
- в) самосправного края або юридичных особ на такой ціль ним створених – драгы, котры властнить самосправный край;

---

⁴⁶ Наприклад § 2 закона Словацькой народной рады ч. 138/1991 Зб. о маестку сел у формулації пізнішых приписів, закон ч. 639/2004 З. з. о Народній автострадній компанії і о зміні і доповніню закона ч. 135/1961 Зб. о земных комунікаціях (закон о драгах) у формулації пізнішых приписів у формулації закона ч. 747/2004 З. з.

⁴⁷ Закон ч. 639/2004 З. з. о Народній автострадній компанії і о зміні і доповніню закона ч. 135/1961 Зб. о земных комунікаціях (закон о драгах) у формулації пізнішых приписів.

⁴⁸ § 22 закона Народной рады Словацькой републики ч. 303/1995 З. з. о правилах розрахунку.

- д) сел/міст або юридичных особ на такой ціль нима створеных – прояздны части драг, котры властнить село/місто, містны комунікації і шпеціалны комунікації становлены на конкретны цілі, котры властнить село/місто;
- е) юридичных особ, котрым цалком або переважно служать – шпеціалны комунікації становлены на конкретны цілі у властництві штату⁴⁹;
- ф) компетентных цолных органів по догоді з органом справы комунікацій і справцём автострады або драгы, яка веде ід гранічному переходу – прояздны части через цолны просторы.

Выше уведжены справцёве земных комунікацій суть повинны забезпечіти повніня повинности уводити означіня сел/міст, котры ся находят в наряджіню ч. 221/1999 З. з., на доправных значках, які означують зачаток і конець села, в языку народностной меншыны.

В селах/містах, котры ся находят в наряджіню ч. 221/1999 З. з., у згоді з § 4 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. ся коло **назвы села/міста** в штатнім языку уводить і **означіня села/міста** в языку народностной меншыны на будовах органів верейной справы. Заєдно подля § 2 абз. 6 закона ч. 184/1999 З. з. означіня органу верейной справы в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., ся уводить попри штатнім языку і в языку народностной меншыны. Подля § 7ц абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. ся установліня § 2 абз. 6 того закона не вжыє, кедь є означіня органу верейной справы в языку народностной меншыны згодне з назвов у штатнім языку.

В селах/містах, котры ся находят в наряджіню ч. 221/1999 З. з., у згоді з § 4 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. ся попри назві села/міста в штатнім языку уводить і означіня села/міста в языку народностной меншыны на рішінях выданых в языку меншыны⁵⁰.

Подля закона ч. 184/1999 З. з. ся може означіня села/міста в языку народностной меншыны в селі/місті уводити і при означіню влаковой станіці, автобусовой станіці, летіска і приставу. Подля § 7ц абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. ся установліня § 4 абз. 1 аж 3 того закона не вжыє, кедь ся означіня села/міста в языку народностной меншыны згодує з назвов у штатнім языку.

Ad 4

Подля § 2б абз. 1 – 5 закона ч. 369/1990 Зб. о зряджіню села/міста у формулації пізнішых приписів (дале лем „закон о зряджіню села/міста“):

1. село/місто становлює і мінять наряджінём назвы уліць і іншых публічных просторів;
2. в селі/місті, в котрім є веце уліць або іншых публічных просторів, має каждая уліця або іншый публічный простор свою назву;

⁴⁹ Наприклад § 6 закона ч. 111/1990 Зб. о штатнім поднику у формулації закона Народной рады Словацькой републіки ч. 304/1995 З. з.

⁵⁰ Ближе к выдаваню рішінь в справнім процесі в языку народностной меншыны позерай ст. VIII пункт 4 тых методічных інструкцій.

3. назвы улиц і інших публічних просторів ся становлюють з оглядом на історію села, на визначны нежыючі особи, на предмети і подобно. Неприпустны суть назвы по жыючых особах, назвы довгы, дупліцтны, зневажючі моралку, набоженьске або народностне чутя, без дотримованя норм правопису і назвы некорешпондуючі з історіев села;
4. означіня улиц і інших публічных просторів в языку народностной меншыны в селах/містах, котры суть уведжены в наряджіню ч. 221/1999 З. з., регулуе закон ч. 184/1999 З. з.;
5. означованя улиц і інших публічных просторів назвами забезпечуе село/місто на властны наклады.

Подля § 4 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. село/місто, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., може на свой теріторії означовати улиці і іншы містны географічны назвы (наприклад назвы містных будов, історічных памяток, рік, парків, лісів і подобно) і в языку народностной меншыны. То значить, же правны приписы розлишуют меджі *назвов улиці*, котра є в штатнім языку і на котру ся односят установліня закона о зряджіню села/міста, і *означінём улиці в языку народностной меншыны*, котре регулуе закон ч. 184/1999 З. з.

Означованя улиц продробніше регулуе выголошіня ч. 31/2003 З. з. Міністерства внутрішніх діл СР, котрым ся установлюють продробности о означованю улиц і інших публічных просторів і о числованю будов (выдана подля § 27а абз. 1 закона о зряджіню села/міста у формулації закона ч. 453/2001 З. з.). Уводжованя означіня улиц і інших містных географічных назв в языку народностной меншыны регулуе § 3 абз. 3 того выголошіня, подля якого ся назвы улиц в языку народностной меншыны уводять звычайно на єдній орьентачній таблі під назвов улиці в штатнім языку; то платить і при означованю улиц далшыма орьентачныма інформаціями в языку народностной меншыны. О означіню улиці або іншого географічного означіня в языку народностной меншыны вирішуе село/місто. Вирішованя в тім ділі не є експліцтно уведжене в § 11 абз. 4 закона о зряджіню села/міста, котре дефінуе главны сферы, о котрых вирішуе сельске/містьске заступительство. Сельске/містьске заступительство сі але компетенцію вирішовати в данім ділі може задефіновати в штатуті.

Ad 5

У звязи з вжыванём означіня географічных об'єктів, котры суть традичны і завжываны в языку народностной меншыны, ся можуть уводити і в языку народностной меншыны, закон ч. 184/1999 З. з. одказуе на § 18 закона о геодезії і картографії. Одповідны установліня того закона суть уведжены в статі IV. пункт 22 тых методічных інштрукцій, котры ся продробніше занимають штандардізованыма географічныма назвами.

Установліня закона ч. 184/1999 З. з., котре регулуе тоту область, обягуе одказ на закон о геодезії і картографії а зарівно закон о геодезії і картографії в установліню, котре обягуе тоту область, одказуе на закон ч. 184/1999 З. з. Выходячі з установлінь тых законів є ясне, же область штандардізованих географічных назв регулуе закон о геодезії

і картографії а область означіня географічных обектів, котры суть традичны і завжываны в языку народностной меншыны, регулує закон ч. 184/1999 З. з.

Можность уводжованя означіня географічных обектів, котры суть традичны і завжываны в языку народностной меншыны, ся подля § 4 абз. 5 закона ч. 184/1999 З. з. вяже на тоты шпеціфічны области: одборны публікації, преса, іншы масмедії і урядна робота органів верейной справы.

У звязи з тым треба увести, же подля § 13 абз. 2 буквы а) – ц) школьскогo закона в згоді з правом дітей і школярів, якы належать ід народностным меншынам і етнічным групам, на едукацію в їх материнськім языку установленим в § 12 абз. 3 того закона ся в учебниках, учебных текстах і робочіх зошытах выдаваных в языку народностной меншыны уводять географічны назвы слідуочім способом:

- а) географічны назвы, котры суть традичны і завжываны в языку народностной меншыны, ся уводять двоязычно, наперед в языку конкретной народностной меншыны а пак в скобках або за ломков у штатнім языку, а то способом, котрый був вжываний в учебниках схвалених в роках 2002 аж 2006;
- б) картографічны творы ся уводять в штатнім языку;
- ц) на конці учебника ся уведе комплексный перегляд географічных назв у формі словника в языку народностной меншыны і в штатнім языку.

Ст. XII

Інформації повязаны з огрожінём жывота, здоровья, безпечности або маєтку в языку народностной меншыны

В згоді з першым речінём § 4 абз. 6 закона ч. 184/1999 З. з. ся в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., уводять інформації повязаны з огрожінём жывота, здоровья, безпечности або маєтку обчанів СР на місцях приступных шырокій громаді попри штатнім языку і в языку народностной меншыны. Тота законна повинность ся тыкать каждого субекту, т. зн. вшыткых юридічных і фізічных особ. Подля даного установлїня ся під місцями приступныма шырокій громаді розумлять вшыткы публічны просторы в катастрі села/міста, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., а то наприклад: улїці, сельскы/містьскы центры, будовы органів верейной справы, обходы, рештаврації, шпортовы грїща, паркы, як і публічны місця в екстравілані такого села/міста.

Подля § 8 абз. 6 закона о штатнім языку ся уводять вшыткы написы, рекламы і інформації адресованы шырокій громаді, главно в обходах, шпортовых ареалах, рештавраціях, на улїцях, при драгах і над нима, на летїсках, автобусовых станїцях і влакових станїцях, в средствах громадного транспорту в штатнім языку. В написах і інформаціях адресованых шырокій громаді в языку народностной меншыны і в штатнім языку в селах, котры ся находять в наряджіню ч. 221/1999 З. з. і в рекламі ся послїдовность текстів не становлює. Розмір, фарба і тіп шріфт інформацій о огрожїню

жывота, здарова, безпечности або маэтку обчанів СР в языку народностной меншыны не суть спеціално правнымі прыпісамі рэгулованы.

Кедь взор інфармаціі повязаной з огрожінём жывота, здарова, безпечности або маэтку обчанів СР выготовлюе центральный орган штатной справы, тот выготовить і іх эквівалент в языках народностных меншын. Кедь є взор такой інфармаціі устанавленый законам або пидзаконнов правнов нормов, тот мае обяговати і іх эквіваленты в окремых языках народностных меншын.

Кедь взор таких інфармацій забеспечуе орган верейной справы сам, є одповідный і за прыготовлїня эквівалентів в языках народностных меншын. Орган верейной справы ся у звязи з тым, подля § 7а абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з., може обернути на уряд влады зо жадостев о одборну і методічну поміч.

Ст. XIII

Написы і інфармаціі адрэсованы шырокой грамадї в языку народностной меншыны

В згодї з другым речінём § 4 абз. 6 закона ч. 184/1999 З. з. ся вшыткы написы і інфармаціі адрэсованы шырокой грамадї, глывно в обходах, шпортовых ареалах, рэштавраціях, на улїцях, при драгах і над нима, на летїсках, автобусовых станіцях і влаковых станіцях, можуть уводити і в языку народностной меншыны. На уведжене устанавлїня того закона ся не адносить обмеджєный тєрїторіальный вплив на села/міста, котры ся находять в наряджїню ч. 221/1999 З. з. Про уведжєны написы і інфармаціі платить знову § 8 абз. 6 закона о штатнім языку, котрого текст є уведжєный в ст. XII. Таксамо платить, же розмір, фарба і шрїфт напісів і інфармацій адрэсованых шырокой грамадї в языку народностной меншыны не суть рэгулованы спеціалнымі правнымі нормама. Подля остатнєго речїня даного устанавлїня в напісах і інфармаціях адрэсованых шырокой грамадї в языку народностной меншыны і в штатнім языку в селах/містах, де ся в уряднім контактї вжывать язык той народностной меншыны подля закона ч. 184/1999 З. з. і в рекламі ся послїдовность текстів не становлює. З уведжєного выходить, же в селах/містах, котры ся находять в наряджїню влады ч. 221/1999 З. з., може быти текст в языку народностной меншыны уведжєный на першім місці.

Подля § 8 абз. 7 закона о штатнім языку повинность становлена в абзацу 6 даного параграфу не платить про обходне мєно, охранны значку, назву інштїтуціі записану або зачленєну до рєгістрів або списків подля законів платных в СР або в іншїм члєнськїм штатї Европской унїї або сїгнатарьскїм штатї Договору о Европскїм господарьскїм просторї. Повинность не платить ани на поужытя мєна і прызівска, котры суть частєв напісу, рекламы і ознамлїня, яке має служыти на інфармованя шырокой грамады, і на дакотры завжываны понята в чуждїм языку, котры ся зычайно вжывають ведно з обходнов значков в текстї реклам, суть знамы найшыршїй грамадї і суть частєв рекламы.

Ст. XIV

Написы на помниках, памятниках, памятных таблах в языку народностной меншыны

В згоді з § 4 абз. 7 закона ч. 184/1999 З. з. ся написы на памятниках, помниках і памятных таблах можуть уводити попри штатнім языку і в языку народностной меншыны. За памятник і помник ся не бере надгробный камінь, надгробна плыта ани надгробна табла. Дане установліня одказує на закон о штатнім языку, котрый в § 5 абз. 8 регулує, же написы на памятниках, помниках і памятных таблах ся уводять в штатнім языку. Кедь обягують текст в іншых языках, іншоязычны тексты наслідують аж по тексті в штатнім языку і їх обяг мусить быти згодный з текстом у штатнім языку. Іншоязычный текст ся уводить еднакым або меншым шрифтом як текст у штатнім языку. Будователъ може пожадати од Міністерства культуры СР потверджіня о згоді напису на памятнику, помнику і памятній таблі із законом о штатнім языку. Тото установліня не платить про історічны написы на памятниках, помниках і памятных таблах, котры суть хранены окремым приписом⁵¹. На памятниках, помниках і памятных таблах з текстом напису в языку народностной меншыны і в штатнім языку в селах/містах, котры ся находятъ в наряджіню ч. 221/1999 З. з., ся послідовность не становлює.

Ст. XV

Общо обовязны правны приписы в языку народностной меншыны

В згоді з першым речінём § 4 абз. 8 закона ч. 184/1999 З. з. в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., орган верейной справы в рамках своёй компетенції забезпечує на выжадания інформаций о общо обовязных правных приписах попри штатнім языку і в языку народностной меншыны. Дане установліня одказує на закон о штатнім языку, котрый в § 3 абз. 2 буква а) становлює, же в штатнім языку ся выдають законы, наряджінія влады і другы общо обовязны правны приписы враховано приписів органів теріторіальной самосправы, рїшінія і іншы верейны документы; тым ся не порушує право на вжываня языків народностных меншын і вжываня чужжих языків подля закона ч. 184/1999 З. з. і школьского закона.

Форма пожадания інформаций о общо обовязных правных приписах в языку народностной меншыны може быти устна або писомна. Таксамо одповідь на таке пожадания може быти устна або писомна в залежности од конкретной жадости обчана СР. Інформацийёв може быти выдання самого тексту общо обовязного правного припису або обяснїня поступу в рамках общо обовязного правного припису.

В згоді з другим речінём § 4 абз. 8 закона ч. 184/1999 З. з. село/місто, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., може выдавати общо обовязны наряджінія в рамках своёй

---

⁵¹ Закон ч. 49/2002 З. з. о охрані памяткового фонду у формуляції закона ч. 479/2005 З. з.

компетенції попри формулації в штатнім языку і в языку народностной меншыны; в такім припадді першоряда є формулація в штатнім языку.

Ст. XVI

Містный референдум о зміні означіня села/міста

В згоді з § 4а абз. 1 і 2 закона ч. 184/1999 З. з. може село/місто, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., формов голосованя своїх жытелів вирішыти о зміні означіня села/міста в языку народностной меншыны уведжених в наряджіню влады СР. К містному референдуму о зміні означіня села/міста ся односить § 11а абз. 1 буква д) закона о зряджіню села/міста, подля котрого заступительство села/міста выголосить містный референдум, кедь іде о зміну означіня села/міста. Точніше о містнім референдумі о зміні означіня села/міста попозерай ст. IV пункт 19 і 20 тых методічних інструкцій.

Ст. XVII

Вжываня языка народностной меншыны перед судами і в інших сферах

В згоді з § 5 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. право вжывати язык народностной меншыны в судных процесах і в інших сферах регулюють і окремы законы. Уведжене установлїня в одказі на тоты окремы законы уводить наприклад Рамковий договор на охрану народностных меншын (ознамлїня Міністерства заграничных діл СР ч. 160/1998 З. з.), Европска харта регіональных або меншыновых языків (ознамлїня Міністерства заграничных діл СР ч. 588/2001 З. з.), § 18 Обчаньского судного порядку⁵², § 2 Трестного порядку, § 5 абз. 1 буква е) закона ч. 308/1991 Зб. о слободі віросповіданя і статусі церквей і набоженьских общін, § 23 закона ч. 38/1993 З. з. о організації Уставного суду СР, о процесі перед ним і о статусі ёго судців, § 2 абз. 1 закона ч. 300/1993 З. з. о мені і призвіску у формулації закона ч. 13/2006 З. з., § 16 і § 19 абз. 3 і 4 закона ч. 154/1994 З. з. о матриках у формулації пізнішых приписів, § 2 абз. 8 закона ч. 212/1997 З. з. о повинных екземплярах періодічных публікацій, неперіодічных публікацій і копій аудіовізуальных творів, § 6 абз. 5 закона ч. 211/2000 З. з. о слободнім приступі к інформаціям і о зміні і доповнїню дакотрых законів (закон о слободі інформацій), § 5 абз. 1 буква г) закона ч. 532/2010 З. з. о Радію і телевізії Словакії і о зміні і доповнїню дакотрых законів.

У звязи з вжыванєм языка народностной меншыны перед судами є важне підкреслити, же закон ч. 99/1963 Зб. Обчаньский судный порядок був зрушений законом ч. 160/2015 З. з. Цівільный споровый порядок. Новый цівільный споровый порядок в § 155 абз. 1 і 2 установлює, же каждый має право вести процес перед судом в материньскім языку або в языку, котрому розумить. Суд є повинный участникам забезпечіти еднакы можности аплікації їх прав. Призераючі на характер і став діла, суд прикліче

---

⁵² Закон ч. 99/1963 Зб. Обчаньский судный порядок був зрушений законом ч. 160/2015 З. з. Цівільный споровый порядок.

тлумачника. Наклади повязаны з тим, же участник веде процес в материнськїм языку або в языку котрому розумить, заплатить штат.

Ст. XVIII

Сфера передшкольської виховы, основных школ, середніх школ і культуры

В згоді з § 5 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. ся установлїня § 2 абз. 1⁵³ не односить на сферу передшкольської виховы, основных школ, середніх школ і культуры. Вживаня языка народностной меншыны в тых сферах регулюють окремы законы. Уведжене установлїня в одказі на тоты окремы законы уводить наприклад закон ч. 596/2003 З. з. о штатній справі в школстві і школьській самосправі і о зміні і доповнїню дакотрых законів у формулації пізнішых приписів і школьскый закон.

Ст. XIX

Здравотництво і соціална сфера

В згоді з § 5 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. обчан СР, котрый є особов яка належить ід народностній меншынї, може в комунікації з персоналом здравотницькых інштїтуцій і інштїтуцій соціалных служб або інштїтуцій соціалноправной охраны дїтей і соціалной курателы в селї/містї, котре ся находить в наряджїню ч. 221/1999 З. з., вживати язык народностной меншыны. Здравотницька інштїтуція або інштїтуція соціалных служб або інштїтуція соціалноправной охраны дїтей і соціалной курателы подля попереднєго речїня доволить вживаня языка народностной меншыны подля того закона і окремых законів, кедь то условия даной інштїтуції доволюють.

Вживаня языків у сфері забезпечованя здравотной старостливости і соціалной старостливости регулує і § 8 абз. 4 закона о штатнім языку, в котрім ся уводить, же агенда здравотницькых інштїтуцій і інштїтуцій соціалных служб ся веде в штатнім языку. Комунікація персоналу таких інштїтуцій з пацієнтами або клієнтами, ся звичайно веде в штатнім языку; кедь іде о пацієнта або клієнта, котрого материнський язык є іншый як штатный язык, комунікація ся може вести в языку, в котрім ся мож з пацієнтом або клієнтом добісїдовати. Членове персоналу не суть повинны знати чужїй язык ани язык народностной меншыны. Пацієнт або клієнт, котрый є особов, яка належить ід народностній меншынї, може в таких інштїтуціях в селах/містах, котры ся находять в наряджїню ч. 221/1999 З. з., вживати в комунікації з персоналом свій материнський язык.

В припадї інформованой згоды перед реалізацієв стерілізації особы подля § 40 абз. 6 буквы а) і б) закона ч. 576/2004 З. з. о здравотній старостливости, службах повязаных зо забезпечїнем здравотной старостливости і о зміні і доповнїню дакотрых законів Міністерство здравотництва СР становить общо обовязным правовим приписом подробности о поучїню, котре ся реалізує перед самым актом підпису інформованой

---

⁵³ Кедь жителї СР, котры суть особами, яки належать ід народностній меншынї і мають в данім селї/містї стале бываня, творять подля двох по собі наслідуючїх списованях жителїв у селї/містї найменше 15 % жителїв, мають право в тім селї/містї вживати в уряднім контактї язык народностной меншыны.

згоды перед реалізацієв стерілізації особи, і взоры інформованой згоды в штатнім языку і в языках народностных меншын. В згоді з уведженим выдало Міністерство здравотництва СР з платностєв од 1. апріля 2014 выголошіня ч. 56/2014 З. з., котрым ся установлюють подробности о поучіню, котре ся реалізує перед самым актом підпису інформованой згоды перед реалізацієв стерілізації особи, в штатнім языку і в языку народностных меншын.

Ст. XX

Інформованя шырокой громады в языку народностной меншыны

Сферу інформованя шырокой громады в языку народностной меншыны подробно регулує § 5а закона ч. 184/1999 З. з. посередництвом:

- *містного розгласу або інших технічних апаратів:*

в згоді з § 5а абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. інформації адресованы шырокій громаді посередництвом містного розгласу або посередництвом інших технічних апаратів ся в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., можуть публіковати попри штатнім языку і в языку народностной меншыны. Подля § 5 абз. 4 закона о штатнім языку тоты інформації мож публіковати і в іншійм языку по їх опублікованю в штатнім языку. То значить, же тотя інформація ся опублікує все найперше в штатнім языку а потім може быти опублікована і в языку народностной меншыны;

- *публікованя важных інформацій уведжених на урядній таблі, вебовій сторінці і в періодічній пресі села/міста:*

подля § 5а абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. село/місто, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., публікує важны інформації уведжени на урядній таблі села/міста, на вебовій сторінці села/міста і в періодічній пресі⁵⁴, попри штатнім языку і в языку народностной меншыны, а то такы:

- а) інформації о зложіню і компетенціях самосправных органів села/міста;
- б) перегляд правных норем, наряджінь, інструкцій, выяснюючих позіцій, подля котрых село/місто робить і вирішує або котры регулюють права і повинности фізичных особ і юридичных особ в одношіню к селу/місту;
- в) місто, час і способ, яким мож здобывати інформації, і інформації о тім, де можуть фізичны або юридичны особы подати жадость, пропозицію, імпульз, скаргу або інше поданя;
- г) поступ, котрый мусить село/місто дотримовати при выбавлєваню вшыткых жадостей, пропозицій і інших подань, враховано термінів, котры треба дотримати;

---

⁵⁴ § 2 абз. 1 закона ч. 167/2008 З. з. о періодічній пресі і агентурных інформаціях і о зміні і доповніню дакотрых законів (пресовый закон).

- е) тарифы справных полатків⁵⁵, котры село/місто выберать за урядны акты і операції урядных органів, і тарифы полатків за приступ к інформаціям;
- ф) інформації о господаріню з верейныма фінанціями і о нарабляню з маетком села/міста;

- обчасны друкованы матеріалы в языку народностной меншыны адресованы шырокій громаді:

подля § 5а абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. обчасны друкованы матеріалы адресованы шырокій громаді на культурны цілі, каталоги галерій, музеїв, бібліотек, програмы кін, театрів, концертів і іншых культурных подій ся в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., можуть выдавати в языку меншыны, причім основны інформації мусять быти уведжены і в штатнім языку. В згоді з тым установлінём ся під основныма інформаціями розумлять інформації о назві акції, о часі і місці реалізації акції і основны інформації о обсягу акції. Тоты інформації мусять быти уведжены і в штатнім языку, причім ся не становлює, в якім розсягу має быти уведжений текст в штатнім языку і який великий має быти шріфт тексту в штатнім языку ці в языку народностной меншыны.

Ст. XXI

Розшырєваня і приїманя інформацій посередництвом высыланя телевізії і радія в языку народностной меншыны

В згоді з § 5б закона ч. 184/1999 З. з. жытелі СР, котры суть особами, якы належать ід народностній меншынї, мають право розшырєвати і приїмати інформації в языку народностной меншыны посередництвом Радія і телевізії Словакії. Регіональне і локальне высыланя телевізії або радія в языках народностных меншын ся реалізує за условій регулованых окремыма законами⁵⁶.

Главны активіты Радія і телевізії Словакії в сфері высыланя в языках народностных меншын подля § 5 абз. 1 буквы б) і г) закона ч. 532/2010 З. з. о Радію і телевізії Словакії і о зміні і доповніню дакотрых законів суть:

- высыланя найменше чотырєх розгласовых програмовых служб, з котрых єдна є призначена на высыланя з погляду обсягу і регіонів выважєных програмів в языках народностных меншын і етнічных груп жыючіх на теріторії СР; кедь Радіо і телевізія Словакії высылать веце як штири розгласовы програмовы службы, холем штири з них ся реалізують формов цілоплошного высыланя, а кедь

---

⁵⁵ Закон Народной рады Словацькой републікы ч. 145/1995 З. з. о справных полатках у формулаціях пізнішых приписів.

⁵⁶ Наприклад закон ч. 532/2010 З. з. о Радію і телевізії Словакії і о зміні і доповніню дакотрых законів, закон ч. 220/2007 З. з. о дігіталнім высыланю програмовых служб і передаваню іншых обсяговых служб посередництвом дігіталной трансляції і о зміні і доповніню дакотрых законів (закон о дігіталнім высыланю) у формулації пізнішых приписів.

высылать лем штири розгласовы програмовы службы, ходем три з них ся реалізують формов цілоплошного высыланя;

- высыланя з погляду обсягу і регіонів выважених програмів в языках народностных меншын і етнічных груп жыючіх на теріторії СР в часовім розсягу одповідаючім народностному і етнічному зложіню жытельства СР; на забезпечіня выробы і высыланя програмів про народностны меншыны і етнічны группы створює Радіо і телевізія Словакії окремы організачны штруктуры Словацького радія і Словацькой телевізії.

Ст. XXII

Створёваня условій на вжываня языка народностной меншыны

В згоді з § 7 абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. орган верейной справы і ёго заместнанці суть повинны вжывати в уряднім контактї штатный язык а за условій становленых даным законом і окремыма законами вжывають і язык народностной меншыны. Орган верейной справы і ёго заместнанці не суть повинны знати язык народностной меншыны.

У звязи з тым треба увести, же подля § 38 абз. 1 буквы е) закона ч. 55/2017 З. з. о штатній службі і о зміні і доповнїню дакотрых законів (дале лем „закон о штатній службі“) єдным з условій приятя до штатной службы є знати штатный язык. Установлїня § 38 абз. 2 буквы б) і ц) цїтованого закона становлює, же далшыма условїями на приятя до штатной службы є тыж знати чужій язык, кедь собі то выжадує служобный уряд, респ. сповнїня далшых пожадавок становленых окремым приписом або становленых служобным урядом потребных на компетентну реалізацію штатной службы подля крітерій кладжених на місце роботы в штатній службі. Подля § 4 абз. 2, выголошіня уряду ч. 126/2017 З. з., котрым ся становлюють подробности о едукації штатных заместнанців, котрый дефінує тіпы компетенчной едукації, є языкова компетенчна едукація заміряна на утримованя і злїпшованя уровни знаня а) штатного языка і б) чужого языка главно про группу штатных заместнанців, котрым знаня чужого языка выплыває з опису місця роботы в штатній службі або *языка народностной меншыны про группу штатных заместнанців реалізуючіх штатну службу в селах/містах дефінованих в наряджїню ч. 221/1999 З. з.*

Подля абз. 2 уведженого параграфу орган верейной справы в селі/місті, котре ся находить в наряджїню ч. 221/1999 З. з., є повинный створити условїи на вжываня языка народностной меншыны подля того закона і окремых законів. Тото установлїня є тісно повязане з далшыма установлїнями того закона, главно з третім речїнем установлїня § 2 абз. 3, подля котрого орган верейной справы створить условїи на аплікацію права подля першого речїня установлїня адекватным способом, причім собі може становити часовый простор на выбавлєваня діл в языку народностной меншыны.

Заместнаваня одборных заместнанців, яки знають язык народностной меншыны, не є єдиним способом забезпечіня вжываня языка народностной меншыны в комунікації з компетентным органом верейной справы. Покры орган верейной справы з обективных

прічин не може заместнати одборных заместнанців, яки знають конкретный язык народностной меншыны, орган верейной справы забезпечить возможность вживаня языка народностной меншыны іншым способом. Выгодов заместнанця є знаня языка народностной меншыны. Подробніше попозерай часть VIII. пункт 2 тых методічных інструкцій.

В згоді з § 1 абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з., кедь комунікація проходить в языку народностной меншыны, заместнанці органу верейной справы маюць вживати в комунікації з обчанами СР, котры належать ід народностній меншыні, кодифіковану або штандардизовану форму конкретного языка народностной меншыны⁵⁷. Вживаючі одборну термінологію в языку народностной меншыны, ся рекоментує выходити з одборных термінологічных словників, котры суть опублікованы на вебовім порталі уповномоченого влады СР про народностны меншыны⁵⁸.

Ст. XXIII

Вживаня языка народностной меншыны в служобнім контактї сельской/містьской поліції

В згоді з § 7 абз. 3 закона ч. 184/1999 З. з. в селі/містї, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з., ся може в сельській/містьській поліції вживати в служобнім контактї окрем штатного языка і язык народностной меншыны, кедь з тым притомны суть згодні. Подробніше о служобнім контактї попозерай ст. IV пункт 25 тых методічных інструкцій.

Ст. XXIV

Вживаня языка народностной меншыны в комунікації з озброєныма силами СР, озброєныма безпечностныма зборами, іншыма озброєныма зборами, Гасічскым і захранным збором і сельсков/містьсков поліцієв

В згоді з § 7 абз. 4 закона ч. 184/1999 З. з. кедь членове озброєных сил СР, озброєных безпечностных зборів, іншых озброєных зборів, Гасічского і захранного збору і сельской/містьской поліції знають язык народностной меншыны, в селі котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з. можуть вживати язык народностной меншыны в комунікації з обчанами СР, котры належать ід народностній меншыні. Подробніше о озброєных силах СР, озброєных безпечностных зборах, іншых озброєных зборах, Гасічскім і захраннім зборі і сельській/містьській поліції попозерай ст. IV пункт 25 тых методічных інструкцій.

---

⁵⁷ Подробніше під терміном кодифікованый і штандардизованый язык побзерай в ст. IV пункт 4 і 5 даного методічного усмерніня.

⁵⁸ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>

Ст. XXV

Компетенція Уряду влади СР в сфері вживання мов народностных меншин

Компетенція уряду влади⁵⁹ в сфері вживання мов народностных меншин є регулована в § 7а закона ч. 184/1999 З. з. В згоді з абз. 1 того параграфу уряд влади дає одборну і методічну поміч органам верейной справи і організачным частям безпечностных і захранных зборів при імплементації того закона. Уряд влади подля абз. 2 того параграфу предкладає владі СР раз за два роки справу о ставі вживання мов народностных меншин на території СР. К справі перед ей предложінем дасть свою позицію Рада влади про людські права, народностны меншыны і родову рівноправность⁶⁰. З цілём приготовлєня справи може подля абз. 3 того параграфу уряд влади выжадовати од органів верейной справи інформації і писомны матеріали о вживаню мов народностных меншин у сфері їх компетенцій. Справа о ставі вживання мов народностных меншин на території СР за рік 2012, як і за період років 2013 – 2014 і 2015 – 2016 є в словацькім і англійськім мові доступна на вебів сторінці: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/jazyky-narodnostnych-mensin/>.

Ст. XXVI

Справны делікты

Подля § 7б абз. 1 закона ч. 184/1999 З. з. ся справного делікту у сфері вживання мов народностных меншин допустить орган верейной справи, котрый в селі/місті, котре ся находить в наряджіню ч. 221/1999 З. з.:

---

⁵⁹ Подля ст. 5 абз. 2 буква е) пункт 4 Організачного порядку Уряду влади СР генералный таємник служобного уряду окрем іншого забезпечує выповнєваня задач подля закона ч. 184/1999 З. з. о вживаню мов народностных меншин.

Подля ст. 23 абз. 2 буква е) Організачного порядку Уряду влади СР Канцеларія генералного таємника служобного уряду реалізуєчю свою роботу, главно выбавлює поданя подля закона о вживаню мов народностных меншин в сполупраці з Урядом уповномоченого влади Словацькой републіки про народностны меншыны.

Подля ст. 23 абз. 2 буква ф) Організачного порядку Уряду влади СР Канцеларія генералного таємника служобного уряду реалізуєчю свою роботу, забезпечує главно одборну і методічну поміч про органи верейной справи і організачны структуры безпечностных і захранных зборів при аплікації закона о вживаню мов народностных меншин в сполупраці з Урядом уповномоченого влади Словацькой републіки про народностны меншыны.

Подля ст. 23 абз. 2 буква г) Організачного порядку Уряду влади СР Канцеларія генералного таємника служобного уряду реалізуєчю свою роботу, забезпечує главно выготовлєня раз за два роки справи о ставі вживання мов народностных меншин на території СР в сполупраці з Урядом уповномоченого влади Словацькой републіки про народностны меншыны і ей предложіня на засіданя влади посередництвом ведучого уряду влади.

⁶⁰ Рада влади СР про людські права, народностны меншыны і родову рівноправность є подля § 2 абз. 3 закона ч. 575/2001 З. з. о організації діятельства влади і організації центральной штатной справи єдним із сталых порадных органів влади СР.

- а) не дасть можность обчанови СР, котрый є особов, яка належить ід народностній меншыні, комунікувати в устнім і писомнім контактї в языку народностной меншыны або го о такій можности не інформує (§ 2 абз. 3)⁶¹;
- б) на пожаданя обчана СР, котрый є особов, яка належить ід народностній меншыні, не выдасть рівнопис рішіня і родный лист, вінчалный лист або смертний лист і в языку народностной меншыны (§ 2 абз. 4 і 5)⁶²;
- ц) не забезпечить своє означіня на будові, в якій ся находить ёго центр, і в языку народностной меншыны (§ 2 абз. 6)⁶³;
- д) не дасть на пожаданя урядный формулярь выданий в розсягу ёго компетенцій і в языку народностной меншыны (§ 2 абз. 7)⁶⁴;
- е) не забезпечить на теріторії в своїй компетенції означіня села/міста в языку народностной меншыны в припадах становленых в § 4 абз. 1⁶⁵;
- ф) не забезпечить уведжіня інформацій, написів і ознамлінь у своїй компетенції подля § 4 абз. 6 першого речіня⁶⁶;
- г) не забезпечить на пожаданя інформації о общо обовязных правных приписах і в языку народностной меншыны (§ 4 абз. 8)⁶⁷;
- г) не дасть уряду влады інформації і писомны матеріалы подля § 7а абз. 3⁶⁸.

Подля § 7б абз. 2 закона ч. 184/1999 З. з. ся справного делікту в области вживаня языків народностных меншын допустить юридична особа або фізична особа podnikатель, котра не уведе напис або ознамліня подля § 4 абз. 6 і в языку народностной меншыны, кедь іде о напис або ознамліня, яке обягує інформацію о огрожіню живота, здоровья, маєтку або безпечности обчанів СР.

В згоді з абз. 3 аж 5 даного параграфу справны делікты подля абзаців 1 і 2 посуджує уряд влады, причім кедь уряд влады прийде на порушіня повинности, котре є справным деліктом подля абзаців 1 і 2 і ани по писомнім напоянютю не буде в становленім терміні проблем вирішений, може уряд влады такый орган покутовати сумов од 50 до 2 500 евр. Процес покутованя регулує общій припис о справнім процесі⁶⁹. При покутованю ся бере до увагы важность справного делікту, ёго наслідкы, обставины, за котрых быв зроблений, час тырваня і повторёваня протиправного діяня. Покутовати мож до єдного рока од дня, коли ся уряд влады дізнав о справнім деліктї, найпізніше але до двох років од дня, коли быв зроблений. Покуты скасованы на основі того закона суть прибытком до штатного розрахунку.

Додаток ч. 1 Список органів верейной справы

⁶¹ Подробніше попозерай статью VIII. пункт 1 аж 3 тых методічных інштрукцій.

⁶² Подробніше попозерай статью VIII. пункт 4 аж 5 тых методічных інштрукцій.

⁶³ Подробніше попозерай статью XI. пункт 1 тых методічных інштрукцій.

⁶⁴ Подробніше попозерай статью VIII. тых методічных інштрукцій.

⁶⁵ Подробніше попозерай статью XI. пункт 1 тых методічных інштрукцій. .

⁶⁶ Подробніше попозерай статью XII. тых методічных інштрукцій.

⁶⁷ Подробніше попозерай статью XV. тых методічных інштрукцій.

⁶⁸ Подробніше попозерай статью XXIII. тых методічных інштрукцій.

⁶⁹ Закон ч. 71/1967 Зб. о справнім процесі (справный порядок) у формулації пізнішых приписів.

Додаток ч. 2 Список вжытых скорочінь